

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Mateřská škola
Bedřicha Smetany 615
Nymburk

POHÁDKOU POZNÁVÁME SVĚT

Školní vzdělávací program je vypracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a vychází z analýzy předchozí práce a podmínek mateřské školy.

Jeho účinnost je plánována na období 5 let.

ŠVP byl projednán na pedagogické radě dne: 26. 8. 2021

Číslo jednací: 1003/2021/ZSPNB

Platnost dokumentu od 1. 9. 2021

OBSAH

1. Identifikační údaje

2. Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

2.2 Charakter budovy, vybavení, okolí školy

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné (materiální) podmínky

3.2 Podmínky zdravé životosprávy

3.3 Psychosociální podmínky

3.3.1 Adaptační program

3.4 Organizace chodu školy

3.5 Řízení MŠ

3.6 Personální a pedagogické zajištění

3.7 Spoluúčast rodičů

3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

3.8.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

3.8.2 Předměty speciálně pedagogické péče

3.9 Vzdělávání dětí nadaných

3.10 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

4. Organizace vzdělávání

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Cíle a záměry

5.2 Metody a formy vzdělávání

6. Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.2 Doplňkové programy MŠ speciální Nymburk

7. Evaluační systém

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název: Mateřská škola

Adresa: 288 02 Nymburk, Bedřicha Smetany 615

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 62 444 191

IZO: 110 028 058

Kapacita školy: 14 dětí

Počet tříd: jedna (heterogenní)

Provozní doba: 7.00 – 15.30

Telefon MŠ: 325 514 295

Webové stránky: www.zsdd.cz

Zřizovatel školy: Středočeský kraj

Právní forma: kraj, IČO 70 891 095

Adresa: Zborovská 11, 150 21 Praha 5

Ředitelka školského zařízení: Mgr. Radka Klímová

Telefon: 325 513 946 E-mail: klimova@zsdd.cz

Vedoucí učitelka: Bc. Lenka Vítů

Telefon: 325 514 295 E-mail: vitu@zsdd.cz

Školské zařízení zařazeno do sítě škol MŠMT pod č.j. 10 015/02-21 od 1.2.2002

pod názvem Dětský domov a Speciální školy, dle Dodatku č. 7 schváleného Zastupitelstvem Středočeského kraje č. 081-17/2015/ZK ze dne 22. června 2015 se mění název organizace takto:

Dětský domov, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Nymburk,
příspěvková organizace

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Velikost školy

Mateřská škola speciální je součástí komplexu Dětský domov, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola, příspěvková organizace, se sídlem na adrese Palackého třída 515, Nymburk. MŠ je jednotřídní mateřská škola s kapacitou 14 dětí (podle Vyhlášky č. 27/2016 Sb. – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných). Do mateřské školy jsou zapisovány děti na doporučení školského pedagogického zařízení, tedy PPP nebo SPC. MŠ je zřízena pro děti podle § 16 Školského zákona. Rozhodnutí o zařazení jednotlivých dětí vystavuje ředitelka školy.

2.2 Charakter budovy, vybavení, okolí školy

Mateřská škola speciální byla otevřena roku 1995, v budově bývalých jeslí, pro předškolní děti z dětského domova. Budova mateřské školy je přízemní, útulný (bývalý rodinný dům) s přilehlou zahradou. V roce 2017 byla provedena úprava fasády a zřízena nová vrata a vstup do MŠ. Zahrada je propojena brankou se dvorem dětského domova. Vnitřní prostory obsahují vstupní chodbičku se šatnou, odtud je přístup do sklepa a na půdu domu. Dále pak pokračuje umývárna s toaletami, sociální zařízení pro personál, prostorná herna a třída, která slouží i jako jídelna. Mateřská škola nemá vlastní kuchyň, ale výdejnu jídla, která je v návaznosti na jídelní část. Strava je dovážena ze školní jídelny, která je umístěna v Dětském domově. K odpolednímu odpočinku dětí slouží samostatná ložnice. Vybavení školy je standardní, průběžně se obnovuje.

Herna je vybavena kobercem a relaxačním nábytkem s možností půjčovat si hračky z dostupného místa, dle vlastního výběru. Děti mají možnost rozptýlit se v prostoru, kde si každý najde své místo ke hře společným či individuálním. Vybavení v herně postupně doplňujeme novými pomůckami a hračkami. Hračky odpovídají počtem, bezpečností, jsou obměňovány, jsou přístupné a mají své místo. Didaktické pomůcky (např. demonstrační obrázky, obrazový materiál) jsou nabízeny a využívány průběžně podle potřeby. Některé didaktické hry si děti půjčují na vyžádání, z důvodu bezpečnosti - sledování vhodnosti zapůjčených hraček vzhledem k odlišnému věku a potřebám dětí (např. korálky, mozaiky atd. nevhodné pro děti do určitého věku). Máme možnost využívat magnetofon s CD přehrávačem a výběr nahrávek na CD, který postupně doplňujeme. Naše knihovna obsahuje knihy pohádkové, encyklopedie, velký výběr leporela pro děti, ale i odbornou a metodickou literaturu pro učitelky. Knihy jsou průběžně doplňovány novými.

Třída je volně přístupná, oddělená od herny a vybavena vhodnými stoly. Ve třídě bylo zřízeno vhodné, samostatné pracovní místo s nastavitelným stolem a židlí. Je zde zajištěno pravidlo strukturalizace a vizualizace pro snadnější komunikaci a pochopení. Ve třídě je možnost také tvořit společně u stolečků a věnovat se výtvarným, pracovním a tvořivým činnostem ve skupině. Výtvarný materiál odpovídá množstvím i různorodostí. Nabízí mnohé výtvarné

techniky, je průběžně doplňován a rozšiřován. Výtvoř dětí jsou prezentovány ve třídě, v herně, v prostorách chodeb a v šatně dětí. Třída slouží též jako jídelna. Snažíme se zdůraznit kulturu stolování a příjemný pocit sounáležitosti při jídle. Děti, které nejsou schopné se sami najíst, dokrmujeme a snažíme se postupně rozvíjet jejich samostatnost.

Samostatná ložnice, kde děti po obědě odpočívají, je umístěna přes chodbu. Místnost je větratelná a lze ji lehce zatemnit žaluziemi. Děti většinou odpočívají u poslechu čtené pohádky přiměřené věku, vybrané z kvalitní dětské literatury, buď tematicky zaměřené nebo dle výběru dětí. Po poslechu čtené pohádky mohou děti odpočívat u relaxační hudby. Děti, které nespí, mají možnost si v tichosti prohlížet obrázkové knihy nebo časopisy, mohou se věnovat klidovým činnostem (tvoření ze stavebnic), didaktickým hrám, skládat puzzle, vybarvovat pracovní listy). S dětmi učitelka pracuje individuálně podle IVP. V zadní části ložnice je umístěn míčkový bazén k relaxaci a dalším aktivitám.

Na přilehlém pozemku se nachází zahrada, která má vlastní kryté pískoviště, průlezky, houpací prvky, lanové mosty. Ve zděném přístavku na náradí, je uložen zahradní nábytek, koloběžky, míče, hračky a jiné pomůcky na pobyt venku (např. křídý k rozvoji grafomotoriky, házecí panák, švihadla, apod.) Průlezky jsou dřevěné nebo provazové a splňují dané normy. Písek v pískovišti je obměňován a odpovídá hygienickým normám. Je chráněn speciální plachtou určenou k tomuto účelu. Zahrada je podle potřeby vysekávána pracovníkem údržby. Ten se také stará o drobné úpravy a opravy na zahradě. Dostatek stínu je zajištěn slunečníky.

Dle potřeby využíváme rozlehlou zahradu dětského domova s umělým trávníkem fotbalového hřiště a dalšími prvky k rozvoji hrubé motoriky dětí (klouzačka, houpačky). V blízkosti MŠ se nachází parky, které navštěvujeme především v podzimních měsících pro sběr přírodnin. Chodíme na vycházky klidnými uličkami města k řece Labi, kde mají děti možnost pozorovat život kolem vody a kde jsou k vidění středověké hradby, původní opevnění města Nymburk a další historické památky a zajímavosti.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základem ŠVP PV je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV), který stanovuje konkrétní vzdělávací cíle a vzdělávací obsah. Program vznikl na základě dosavadních zkušeností učitelek a na základě zkušeností z předchozích ŠVP PV. Jeho podoba není trvalá a konečná, bude se inovovat a dotvářet podle aktuálních podmínek a analýzy současného stavu. Na podkladech pro zpracování se podílel tým učitelek na základě evaluačních činností.

Tento blok vymezuje podmínky vzdělávání v naší mateřské škole s dílčími záměry, které bychom chtěli dle možností naplnit, abychom v této oblasti postupně dosáhli optimálního stavu pro vlastní vzdělávací proces. Plánování vzdělávacího procesu bude respektovat předškolní vzdělávání jako součást celoživotního vzdělávání každého člověka. Bude se více zaměřovat na děti, jejich činnosti, pocity, prožitky a zážitky, méně na obsah a na učitelku.

Dítě by mělo získat obecné dovednosti a poznatky potřebné pro život, a to za pomoci praktických činností. To je obecný smysl předškolního vzdělávání. Má-li být předškolní vzdělávání zdařilé, nemůže být náhodným dějem, ale naopak promyšleným a systematickým procesem. Vzdělávání probíhá jak ve školních, tak i mimoškolních aktivitách, které se vzájemně prolínají. V tomto smyslu jsou veškeré činnosti v MŠ chápány jako cílevědomá pedagogická činnost, kterou je potřeba plánovat. Musí se stát promyšlenou představou cílů a dílčích cílů, které se promění v dynamický tok událostí a činností, pro něž má mateřská škola optimální podmínky. Základem a východiskem jsou konkrétní životní situace a jejich řešení tak, jak je život přináší, samozřejmě s přihlédnutím k cílům, které vycházejí ze školního kurikula. Tvůrčí přístup uplatňují učitelky především v přizpůsobení plánovaných cílů a dílčích cílů podmínkám třídy, školy, městského obvodu, prostředí, daným časem, prostorem, počtem dětí, jejich individuálními předpoklady. Vychází vždy z reálných možností. Středem zájmu se stanou takové životní situace, ve kterých se děti nacházejí nebo se budou v blízké budoucnosti nacházet, a budou muset v takové situaci určitým způsobem jednat.

Životní situace, s nimiž se dítě v mateřské škole setkává, jsou určovány:

1. tokem času: kalendářní rok, roční období, svátky, slavnosti
2. předpokládanými událostmi: příchod nových dětí, změna učitelky, vstupů dětí do základní školy, plánované akce ve městě, apod.
3. aktuálními situacemi: nemoc, těhotenství, narození sourozence, stěhování, rozvod rodičů, cirkus, staveniště, trh ...
4. spontánními situacemi: první sníh, něco zajímavého, co přinese dítě z domova, výsměch kamarádovi, odmítání některého dítěte ve hře apod.

3.1 Věcné (materiální) podmínky

Prostory mateřské školy jsou vyhovující. Třída a herna je vybavena nábytkem, který umožňuje samostatnou volbu hračky. Třída i herna je vybavena dostatkem hraček a didaktických pomůcek, které jsou stále doplňovány a obměňovány. Prostřednictvím rozmístění nábytku a optického rozdělení herny a třídy mají děti možnost libovolně se pohybovat a určit si prostor svého působení při volné činnosti dětí ať už ve třídě, nebo v herně. Pro odpočinek během dne slouží v herně relaxační zóna. Při řízených činnostech jsou přítomné 2 pedagogické pracovnice, které si mohou rozdělit děti do skupin a pracovat ve skupinách či individuálně. Vestibul a šatna jsou využívány pro výstavy prací a výrobků dětí. Informační tabule ve vestibulu, nástěnky v šatnách jsou jedním z informačních zdrojů pro rodiče. Šatna dětí je prostorově dostačující, každé dítě má svou skříňku opatřenou vlastní fotografií, pro snadnou orientaci dětí.

WC a umývárna je umístěna v prostorách MŠ. Každé dítě má svůj oddělený věšák na ručník. Dítě se zde orientuje také podle fotografie. V rámci strukturalizace jsou zde umístěna procesní

schémata umývání rukou a použití WC, lehce snímatelná a v dostatečné výšce viditelnosti. Napomáhají dětem s orientací a budují základní hygienické návyky.

MŠ má přilehlou zahradu. Její rozloha je dostačující, vybavení zahradním náčiním je řešeno do několika lokalit, aby bylo zajištěno dostatečné vyžití pro všechny děti se zřetelem k jejich bezpečnosti. Prostory mateřské školy a zahrada zajišťují bezpečné prostředí, které je soustavně udržováno.

K dalšímu materiálně technickému vybavení MŠ náleží: počítač, tiskárna s kopírkou, rádio s CD přehrávačem, laminovací přístroj, dětská a učitelská knihovna.

Záměry:

Průběžné doplňování didaktických a kompenzačních pomůcek podle aktuálních potřeb dětí.

Doplňování speciálních výtvarných potřeb.

Průběžné doplňování procesních schémat (například pro čištění zubů, oblékání apod.)

Technické vybavení - tablet – pomůcka pro děti pro individuální práci (např. pro děti s autismem)

3.2 Podmínky zdravé životosprávy

Do mateřské školy přijímáme děti zdravé. Učitelky nesmí podávat dětem léky, aniž by zákonní zástupci podali písemnou žádost o podávání léků při pravidelném užívání (na podkladě lékařského vyjádření). Učitelka může podat lék Diazepam per rectum (5/10mg), a to v případě poskytnutí první pomoci při epileptickém záchvatu. I v tomto případě rodiče podávají žádost s lékařským vyjádřením, popisem situace a dodávají lék. Při úrazu či náhlém onemocnění učitelka zajistí patřičnou péči a okamžitě informuje zákonného zástupce a ředitelství MŠ.

Provozní řád školy nastavuje interval mezi podávanými jídly. Doba mezi jednotlivými jídly nesmí přesáhnout tří hodinový interval. Děti se dle svých schopností co nejvíce spolupodílejí na přípravě ke stolování. Dětem pomáhá učitelka. Snažíme se zvyšovat a rozvíjet samostatnost sebeobsluhy dětí. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Jídlo se vaří ve školní jídelně a následně je donášeno v přepravních nádobách (k tomu určených) do výdejny MŠ. Pitný režim je zajištěn po celý den. Děti mají na výběr slazené či neslazené nápoje. Každé dítě má svůj označený hrneček a samo se obsluhuje, pokud samo nezvládá, učitelky dopomáhají. Děti jsou vybízeny k častému pití. Pitný režim je zajištěn i na zahradě, umístěn ve stinném prostoru přístupném dětem. Nádoba je uzavíratelná a dítě má k dispozici svůj označený hrneček.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád. Denní program je pružný a umožňuje začleňování zvláštních akcí (návštěvy rodičů, pobyty venku, na zahradě, v přírodě a zohledňuje náladu skupiny). Denní režim je vizualizovaný pro lepší časovou orientaci.

Pružný denní program umožní volný průběh činností, nenutí děti zabrané do hry, aby hry povinně zanechaly a přešly k jiné činnosti. Děti mají možnost dokončovat činnosti nebo v činnosti dále pokračovat (například další den – dokončení stavby apod.)

Režim dne je podřízen individuálním potřebám dětí. Je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, snažíme se o přizpůsobení okamžité kvalitě ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v prostorách mateřské školy. V rámci prevence zubního kazu mají děti možnost si po obědě vyčistit zuby. Zároveň je navázána spolupráce se Střední zdravotnickou školou v Nymburce, kterou jsme požádali o zajištění preventivních programů dentální hygieny nejen v prostorách MŠ, ale i v zubní ordinaci.

Pedagogové i ostatní zaměstnanci mateřské školy se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Záměry:

Naším záměrem je, aby děti vnímaly stolování také jako společenský akt, aby se staly spoluúčastníky přípravy jídla se zřetelem k intelektovým možnostem dětí a vzhledem k jejich věku. Rádi bychom naučili děti zdravému stravování, v pohodové atmosféře, která je součástí zdravého životního stylu.

Zdůrazňovat nutnost dodržování dentální prevence zubního kazu, udržovat spolupráci se Střední zdravotnickou školou.

Ve spolupráci se školní jídelnou Dětského domova Nymburk zajišťovat vyváženou plnohodnotnou stravu.

Omezit podávání sladkých nápojů, nabízet dětem čistou vodu.

3.3 Psychosociální podmínky

V mateřské škole je zajištěn denní řád, který je flexibilní, umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav počasí. Doba odpočinku a relaxace vychází z věkových a individuálních potřeb dětí. Děti odpočívají na lůžku, ale nejsou ke spánku nuceny. Vzhledem k podmínkám mateřské školy, zajistíme dětem klidovou činnost na lůžku, případně v herně. Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně v rámci jejich možností, děti mohou kdykoliv relaxovat v klidných částech herny (na koberci, křesílkách, dětských gaučích) nebo ve třídě u stolečku. Nově přichozím dětem nabízíme adaptační proces dle dohody s rodiči na základě individuálních potřeb dětí. Všichni zaměstnanci dětem vytváří takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Všechny děti v naší mateřské škole mají stejná práva, stejné možnosti i povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován, je ale brán zřetel na individuální potřeby dětí. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých

mezi, vyplývajících z norem chování a pravidel, které jsou ve škole stanoveny. Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčasti dítěte při činnostech v rámci jeho možností a individuálních potřeb. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí. Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly. Podporujeme zdravé sebevědomí dítěte, učíme pracovat samostatně i ve skupině, důvěřovat si. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Děti se podílí na vytváření jasných pravidel chování ve skupině tak, aby se ve třídě vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, ve kterém se cítí dobře. Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem, doplňují vzdělávací nabídku o činnosti, které splní tyto záměry. Je nepřipustné podceňování nebo zesměšňování dětí.

Vzhledem k věkově smíšené třídě dětí s různými schopnostmi se snažíme o vytvoření kamarádské atmosféry mezi dětmi s cílem vzájemně si pomáhat, jeden druhého respektovat. Toto uvědomění se nám daří upevňovat při ranním komunitním kruhu, kde se snažíme rozvíjet empatii a pocit sounáležitosti a souznění.

Záměry:

Zapojit i rodiče při tvorbě třídních pravidel.

Spolupracovat s rodiči při řešení vzniklých problémů, snažit se jim předcházet.

Spolupracovat s rodiči při plnění konkrétních cílů v jednotlivých tématech.

Společně s rodiči vytvořit vhodný adaptační program pro dané dítě vzhledem k jeho individuálním potřebám. Předávat rodičům k vyplnění vstupní dotazník.

Velkou pozornost věnovat dětem s odloženou školní docházkou, snaha o co nejplynulejší přechod do ZŠ. Stanovit vzdělávací nabídku k individuálním rozvojovým možnostem těchto dětí.

3.3.1 Adaptační program

Děti přicházejí do MŠ z prostředí, které se od prostředí školy zásadně liší. Vstupem do MŠ dítě poznává nové lidi, kamarády. Přizpůsobuje se novým pravidlům, odlišnému režimu. Naší snahou je, aby dítě chodilo do mateřské školy rádo a bylo v ní spokojené. Proto je nutná spolupráce a komunikace školy s rodiči.

V naší mateřské škole přistupujeme ke každému dítěti jako k individuální osobnosti a snažíme se přizpůsobit adaptaci jeho potřebám. Citlivé přijetí, klidné vystupování, tolerance, vcítění se do situace dítěte je základem pro získání důvěry a zmenšení jeho obav z nového prostředí bez přítomnosti rodiče.

Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Toto se týká i dětí, které přichází do mateřské školy po delší době – např. nemoci, ozdravném pobytu a podobně.

Přístup předškolního pedagoga vůči dětem, rodičům, zákonným zástupcům:

Přistupuje k dítěti i k rodičům s úctou a důvěrou.

Nabídne možnost návštěvy MŠ před zahájením docházky.

Seznámí se podrobně s lékařskou diagnózou dítěte a klade na dítě přiměřené požadavky, trpělivě pomáhá při činnostech, které dítě nezvládá.

Navazuje kladný osobní kontakt, snaží se o jeho postupné posilování.

Snaží se sladit denní životosprávu a potřeby dítěte s požadavky rodičů.

Vymezuje co největší časový prostor volné hry dětí.

Nenutí děti k účasti ve společně řízených činnostech, ale snaží se jej vhodně motivovat.

Zabezpečuje rozvoj komunikačních dovedností dětí.

Pečuje o bezpečnost dětí.

Uplatňuje nové trendy v pedagogické práci.

Snaží se aktivovat a motivovat dítě k činnostem a citlivě hodnotit.

Při individuální práci důsledně diferencuje požadavky kladené na děti, posiluje v nich sebedůvěru a jistotu.

Přístup zákonných zástupců vůči předškolním pedagogům:

Základním předpokladem úspěšnosti adaptace je zvládnutí celé situace samotnými rodiči.

Rodiče se snaží rozumně připravit dítě na docházku do MŠ, pozitivně dítě motivují.

Před nástupem dítěte do MŠ toto zařízení (po dohodě s učitelkou o vhodnosti termínu) i s dítětem navštíví. Vyplní vstupní dotazník.

První nástup dítěte je možné uskutečnit za přítomnosti rodiče, který se bude v případě potřeby opakovat a postupně zkracovat délku pobytu.

Navazuje rozhovory s učitelkami za účelem předat co nejvíce poznatků o dítěti, jeho diagnóze, případných náhlých změnách potřeb dítěte, chování a podobně.

Sděluje učitelkám své požadavky a představy o dění v MŠ.

Učí dítě v rámci jeho možností základním dovednostem v sebeobsluze, samostatnosti.

Podává dítěti pravdivé informace (pokud sdělím dítěti, že přijdu za chvíli, nenechám jej v MŠ po dobu celého dne apod.)

Rodiče se účastní akcí školy, především akcí určených pro rodiče (besídky pro rodiče a rodinné příslušníky dětí).

Snaha o propojenost režimových prvků MŠ s domovem.

Ráno, před odchodem do MŠ, poskytnout dítěti dostatek času na všechny úkony, snaha o vyloučení jeho rozladění při příchodu do MŠ.

Při předávání dítěte učitelce informovat o všech důležitých skutečnostech, vždy osobně předávat dítě do třídy s dennodenním kontaktem s učitelkou.

Po delší nepřítomnosti v MŠ opakovat stejný postup jako na začátku docházky.

Ostatní provozní zaměstnanci MŠ vůči rodičům, zákonným zástupcům:

Navazují s dětmi kladné osobní vztahy.

Zohledňují individuální potřeby dětí.

Přátelsky komunikují s rodiči.

Samotný nástup dítěte do MŠ má několik fází. Doba pobytu v mateřské škole se mění v závislosti na stupni socializace dítěte.:

1. Fáze – dítě zůstává v MŠ nejdéle do 9:30 hodin (odchází po svačině před pobytem venku)
2. Fáze – dítě zůstává v MŠ nejdéle do 11:00 hodin (odchází před obědem)
3. Fáze – dítě odchází po obědě
4. Fáze – dítě zůstává i na odpolední odpočinek

Ve spolupráci s rodiči je navržen vhodný adaptační systém dle aktuálních individuálních potřeb dítěte. Časové období pro adaptaci je pro každé dítě zcela individuální a mělo by vycházet především z potřeb dítěte. Závisí na věku, psychickém vývoji i na povaze dítěte. Pokud se u dítěte objeví velké adaptační problémy, budeme hledat společné individuální řešení v zájmu dítěte.

3.4 Organizace chodu školy

Mateřskou školu navštěvují děti se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které jsme vytvořili odpovídající podmínky. Do MŠ jsou přijaty děti na doporučení školského pedagogického zařízení. Mateřská škola spolupracuje s pedagogy prvních tříd ZŠ v Nymburce, kam také většina našich dětí po ukončení předškolního vzdělávání přechází. Dále spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Nymburce a SPC Poděbrady. Pravidelnou logopedickou péčí nám zajišťuje logopedka Mgr. Králová Doušová, vyučující na ZŠ Palackého. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Snažíme se, aby aktivity byly organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojovaly do organizace činností a pracovaly svým tempem. Dětem je umožněn dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí.

MŠ zajišťuje dětem speciální pomůcky a hračky, které jsou snadno dostupné, bezpečné, vhodné, tj. odpovídající věku dětí, jejich zájmům a preferencím, umožňující potřebnou samostatnost při vykonávání různých činností. Speciální pomůcky u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami doplňujeme především o pomůcky využívané při tělovýchovných činnostech pro rozvoj hrubé motoriky, koordinace pohybu, rovnováhy. Jsou zajištěny také

pomůcky pro smyslové vnímání – zraku, hmatu, sluchu. Pomůcky pro rozvoj grafomotoriky – trojhranný program a další speciální grafomotorické pomůcky.

Speciálně pedagogické metody a zásady.

Uplatňování pedagogických metod u dětí se speciálně vzdělávacími potřebami se snažíme podpořit využíváním k tomu patřících pomůcek. Známe je především jako pomůcky kompenzační. Jsou jimi např. vkládací kostky, puzzle jednoduché, dřevěné, stavebnice molitanové a dřevěné, velké dřevěné korále atd.

Komunitní kruh – je zařazován zpravidla denně při vhodné chvíli k soustředění, většinou před tělovýchovnou chvilkou a řízenou činností. Cílem je přivést děti k tomu, aby si při vzájemném sdílení naslouchaly, aby se seznámily s tématem dne, co je ten den čeká. Kruh je symbolem rovnosti, spoluzodpovědnosti. Vede děti ke vzájemné sounáležitosti a rozvoji pozitivní atmosféry, dobrých vztahů, rozvoji empatie a v neposlední řadě k rozvoji komunikace. Děti se vzájemně přivítají, pozdraví, pohladí. Vzájemné doteky působí velmi pozitivně na psychiku, rozvoj sociálních vztahů mezi dětmi.

Vzájemné sdílení – je důležitým prvkem pro psychohygienu, rozvoj empatických dovedností a k posílení pocitu sounáležitosti mezi všemi dětmi. Přijetí ostatních napomáhá vlastnímu sebepřijetí a rozvoji sebeúcty. Tím vším děti poznávají sebe sama, v rámci svých možností získávají důležité sociální zkušenosti a učí se vycházet s lidmi.

Tělovýchovná chvilka – cviky jsou zařazovány především zdravotní, pohybové hry nebo jiné pohybové činnosti, při kterých si děti procvičí jednotlivé tělesné oblasti, a hry pro rozvoj prostorové orientace, pravolevé orientace, hrubou motoriku, koordinaci pohybů, správné držení těla, cviky k udržení rovnováhy. U dětí se snažíme o osvojení si, procvičení a zdokonalení chůze, skoku, běhu, lezení, házení a chytání. Základním posláním pohybových chvil je sledování zdravotní prospěšnosti, společenské vyžití v rámci kolektivu a psychické uvolnění. V MŠ je k dispozici kuličkový bazén pro rozvoj smyslových i pohybových zkušeností. Ostatní prvky pro rozvoj hrubé motoriky, koordinace, rovnováhy i smyslového vnímání – tunel, balanční vozíky, chůdy, padák, balanční deska – šnek, taktilní kotouče, atd.

Volná hra a podněty k volbě činností dle zájmu dětí

Mezi podmínky, které příznivě ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání, také patří prostředí. Herna a třída je uspořádána tak, aby prostorové řešení stimulovalo děti ke hře a k práci. Takové prostředí děti motivuje a podporuje k tomu, aby si hrály a pracovaly dle vlastních představ a vlastního výběru. Možnost volby je také závazkem pro děti, že si danou činnost dobrovolně vybral, dokončí ji a pak uloží pomůcky, se kterými pracovaly na své místo. Volná hra a tvořivé činnosti probíhají v rytmu, který si děti určují. Snažíme se o důslednost při dokončení započaté činnosti, pokud to není ve schopnostech dítěte, může dokončit činnost odpoledne nebo další den. Necháváme dětem možnost např. rozestavěných staveb, stavebnic, mozaik, puzzle atd., na kterých mohou pracovat další dny. Podporujeme práci ve skupinách a společných činnostech. Před nástupem řízené činnosti upozorňujeme

předběžně o následujícím dokončení činnosti. Přechody k řízené činnosti jsou ovlivněny celkovou atmosférou ve třídě, jsou pružné a plynulé, řídí se potřebami dětí a jejich zájmům a zaujetím při volné hře.

Komunikační obrázkový systém zaveden v MŠ jako komunikační prostředek, jsou využívány piktogramy, především fotogramy vyhovující konkrétnímu dítěti.

Systém využívá obrázků k nonverbální komunikaci např. pro děti s poruchami autistického spektra, ale také pro děti s výraznějšími problémy ve verbální komunikaci (DMO, dysfázie, apod.). Strukturované a vizualizované prostředí MŠ slouží dětem k lepší orientaci v prostoru, čase i událostech. Díky této pomoci se snažíme o co nejnížší míru nejasných situací pro dítě s autismem, kdy se snažíme rozvíjet jeho schopnosti a dovednosti. Díky vizualizovanému dennímu režimu jsme upravili prostředí v MŠ tak, aby dodávalo dětem jistotu a poskytovalo vysokou míru předvídatelnosti.

Záměry:

Úzká spolupráce s rodinou, snaha o propojenost školního a domácího prostředí v oblasti komunikačního obrázkového systému.

DVPP v programu Dítě s PAS v MŠ, logopedické prevenci a rozvoji grafomotoriky u dětí předškolního věku.

Doplňování pomůcek k rozvoji komunikace (obrázkový systém), zajištění speciálních výtvarných a grafomotorických pomůcek, pokračování v úzké spolupráci s logopedkou docházející pravidelně do MŠ.

3.5 Řízení školy

Každodenní vzájemná komunikace, předávání si informací, zkušeností je základem úspěšné práce naší mateřské školy.

Velký důraz klademe na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Porada vedení se koná pravidelně jednou měsíčně. Vedoucí učitelka vytváří prostor na spoluúčast při řízení pro další zaměstnance, názor a myšlenka každého zaměstnance je přijímána, všichni mají spolurozhodující hlas, všichni se podílí na dění v mateřské škole. Ředitelka zařízení a všichni pedagogičtí pracovníci se účastní pedagogických rad mateřské školy. Učitelky v MŠ si sdělují závažné a důležité informace o průběhu chodu a dění v MŠ a rozvoji dovedností, chování a jednání dětí, denně. Společné porady učitelek a asistentů je pravidelně jednou měsíčně. Každý nový zaměstnanec (i praktikant) je při nástupu seznámen s ŠVP, celkovou filozofií a zásadami, organizací v MŠ. Praktikant a další zaměstnanci mající přístup k dokumentaci, jsou vázáni smlouvou o mlčenlivosti, kterou podepisují a je uložena v ředitelně ZŠ.

Prostředky realizace:

Osobní kontakt – pravidelné měsíční porady pedagogů, provozní porady, pedagogické rady, komunikace v týmu a individuální pracovní pohovory

Elektronická pošta – situace vyžadující zpětnou vazbu, využívání pracovních e-mailů

Telefonické hovory – rychlá řešení aktuálních situací

Záměry:

Uvědomění si skutečnosti, že pro naplnění cílů předškolního vzdělávání je nezbytnou podmínkou týmová práce a vztahy všech zaměstnanců jsou rozhodující pro zajištění pocitu bezpečí a zázemí dětí v MŠ.

3.6 Personální zajištění

Složení pedagogických pracovníků školy:

Celkem dvě pedagogické pracovnice a asistentka pedagoga. Obě učitelky mají bakalářské vysokoškolské vzdělání PF UJEP v Ústí nad Labem, obor učitelství pro mateřské školy, státní zkoušku ze speciální pedagogiky, předškolní pedagogiky a psychologie.

Obě pedagožky i asistentka se stále sebevzdělávají. Jejich vzdělávání je cílené a tematicky zaměřené. Vychází z potřeb realizace kvalitní vzdělávací činnosti a požadavků jednotlivých pedagogických pracovníků. Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu, je vítána a maximálně podpořena. Obě pracovnice usilují o prohlubování své kvalifikace, ze strany ředitelství školy mají maximální podporu. Vedoucí učitelka podporuje profesionalizaci celého týmu včetně sebe, reaguje na požadavky a vývoj současné společnosti. Rozvrh přímé pedagogické práce pracovníků je řešen rozvržením pracovní doby tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče při práci s dětmi.

Všichni zaměstnanci MŠ jednají a chovají se tak, aby byli vždy na profesionální úrovni v souladu se společenskými pravidly.

Specializované služby jako je logopedie, či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajištěny ve spolupráci s příslušnými odborníky – logoped, canisterapeut, apod.

Záměry:

Aktivní podpora DVPP

Udržení vzájemně spolupracujícího a stabilního pedagogického týmu.

3.7 Podmínky spolupráce

Naším záměrem je navázat úzkou spoluprací s okolím hledáním nových forem k jejímu uskutečňování. Snahou je zajistit dostatečnou informovanost o dění mateřské školy, vytvářet cestu důvěry a vzájemné spolupráce. Již při podávání žádostí k předškolnímu vzdělávání mají rodiče možnost nahlédnout do prostor školy, získat základní povědomí o průběhu dne v naší mateřské škole a seznámit se se Školním vzdělávacím programem (dále jen ŠVP). Velký důraz klademe na úzkou spolupráci v době adaptačního procesu a naši společnou cestu zahajujeme vždy na začátku školního roku informativní schůzkou. Rodiče se spolupodílí na analýze školy a jsou tedy spolupracovníky při zkvalitňování ŠVP. Mají dostatečný prostor pro vyjádření svých názorů, námětů či připomínek, prostřednictvím vzájemných rozhovorů se všemi zaměstnanci školy. Abychom mohli rodiče co nejlépe informovat o rozvoji a pokrocích jejich dítěte, vytváříme prostor pro individuální konzultace. Tyto konzultace probíhají diskrétně bez přítomnosti dětí nebo dalších rodičů. Konzultace jsou vždy v předem dohodnutém čase, kdy nemá učitelka přímou pracovní dobu u dětí.

Spolupráce a spoluúčast rodičů

Podporujeme fakt, že rodičům záleží na svých dětech, tudíž partnerství s rodiči je základním předpokladem pro práci.

- aktuální informace sdělujeme na nástěnkách pro rodiče
- na nástěnkách zveřejňujeme aktuální tematické okruhy a informace o průběhu činností (pracovní listy dětí, texty básniček, písní, texty k pohybovým hrám, fotografie, apod.)
- informace rodiče získají také na internetových stránkách
- výtvarné práce dětí pravidelně vystavujeme v šatně nebo v herně
- rodiče mají možnost vstupovat do herny při předávání a vyzvedávání dětí a při pobytu na školní zahradě.
- MŠ je rodičům otevřená a snažíme se o co největší rozbití bariéry (čímž se snažíme posilovat pocit bezpečí a jistoty dětí v MŠ). Mají možnost účasti při individuální logopedii nebo canisterapii apod.
- hovoříme s rodiči o zdravotním stavu a změnách v chování dětí během dne
- při kontaktu s rodiči je forma komunikace přátelská, srdečná a co nejméně formální
- rodiče mají možnost být jako doprovod při výletech, návštěvách divadel
- společné setkání rodičů je pravidelně na besídkách (minimálně 2x ročně)

Spolupráce s ředitelstvím MŠ

- ředitelství vychází vstříc požadavkům a potřebám vyplývajícím z potřeb plynulého a bezproblémového zajištění provozu (organizačního i finančního)

- vedení školy projevuje zájem o naši činnost, účastní se našich akcí
- vedení MŠ je nápomocno při konzultacích s PPP a SPC i jinými institucemi

Významné spolupracující subjekty

- Základní škola Palackého třída, Nymburk (individuální logopedie, propojenost s učiteli 1. stupně, společné akce školy a MŠ – výlety, exkurze, projektové dny ZŠ apod.)
- Dětský domov Nymburk (využití prostranství zahrady a zařízení zahrady)
- Školní jídelna DD (příprava jídel pro MŠ, moučníky a pohoštění při besídkách a akcích pro děti a rodiče v MŠ)
- o.s. Nymburáček
- Canisterapeutické středisko Hafík, s.r.o.
- Pedagogicko – psychologická poradna Nymburk
- Speciálně pedagogické centrum Poděbrady
- Solná jeskyně Nymburk
- Hálkovo divadlo Nymburk
- Foto Tichý
- Dům dětí a mládeže Nymburk
- Základní umělecká škola Nymburk
- Městská knihovna – dětské oddělení

Záměry:

Navázat úzkou spoluprací s SPC a PPP formou metodických konzultací.

Pokračovat ve spolupráci s okolními ZŠ a hledat zpětnou vazbu vzdělávání dětí, které přecházely do ZŠ. Přípravovat děti na pozvolný přestup do ZŠ – návštěvy našich bývalých žáků v MŠ při akcích a návštěvy předškoláků a dětí s OŠD v Základních školách, které jsou pro ně spádové.

Pokračovat v hledání možností spolupráce s rodinou (využití povolání rodičů, jejich zájmů a dalších nabízených forem vzájemné spolupráce).

3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nutné naplňování cílů přizpůsobit tak, aby co nejvíce vyhovělo potřebám a možnostem, tzn. aby se každému vytvořily optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení, ke komunikaci s ostatními a pomohlo mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Ve spolupráci s odbornými pracovníky (SPC, PPP) a s rodiči vytváříme pro tyto děti individuální vzdělávací plány tak, aby maximálně vyhovovaly vzdělávacím potřebám dětí, jejich fyzickým i psychickým možnostem. Vzdělávání dětí se zdravotním postižením je

převážně založeno na individuálním přístupu. IVP jsou zpracovány na základě metodického doporučení školského poradenského zařízení jako podpůrné opatření a na základě písemné žádosti rodičů. Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Jsou stanoveny školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními je potřebné zajistit:

Uplatňování principu individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Realizaci stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí.

Osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení.

Úzkou spoluprací se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními.

Ve vztahu k charakteru a stupni postižení jednotlivých dětí je třeba splnit při jejich vzdělávání následující podmínky:

U dětí s tělesným postižením

- Děti si osvojují specifické dovednosti v rozsahu individuálních možností
- Je zajištěna možnost pohybu dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů
- Možnost dostatečného pohybu při menším počtu dětí ve třídě
- Využití kompenzačních pomůcek – zaměření na rozvoj motoriky
- Dostatečný volný pobyt venku na zahradě, využití zařízení zahrady
- Možnost návštěv fyzioterapeuta v MŠ
- Canisterapie v MŠ

U dětí se zrakovým postižením

- Hlavní snahou je osvojit zvládnutelné dovednosti zaměřené na samostatnost a sebeobsluhu – oblékání, hygienické dovednosti – mytí rukou, WC, stolování
- Dodržujeme předepsanou zrakovou hygienu – ve spolupráci s rodiči a odborným lékařem
- Vytvářet nabídku alternativních (zvládnutelných) aktivit
- Zajištění dle potřeby asistenta pedagoga

U dětí se sluchovým postižením

- Snaha o osvojení se specifických dovedností v rozsahu individuálních možností dítěte.
- Dodržování sluchové hygieny – ve spolupráci s rodiči a odborným lékařem

- Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním prostředí
- Snaha o rozvoj ostatních smyslů
- Vizualizace denního režimu a jeho aktivní užívání
- Individuální logopedie a logopedická prevence

U dětí s mentální retardací

- Hlavní snahou je osvojení zvládnutelných dovedností zaměřených na samostatnost a sebeobsluhu – oblékání, základy hygienických návyků v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- Jsou využívány vhodné didaktické pomůcky
- Dle možností a potřeby je zajištěna služba asistenta pedagoga nebo osobního asistenta
- Je snížený počet dětí na třídě

U dětí s poruchami pozornosti, vnímání a chování

- Zajišťujeme klidné prostředí, dostatek času na všechny činnosti dítěte (např. na převlékání), dítě je dostatečně předem upozorněno na nastávající změnu činnosti,
- Je zajištěn zvýšený bezpečnostní dohled
- Snahou je důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti
- MŠ úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními – SPC, PPP a rodiči dítěte
- Využíváme speciální didaktické pomůcky
- Vizualizace pravidel chování v MŠ

U dětí s poruchami řeči

- Individuální přístup k dětem
- Je zajištěna individuální logopedická péče pravidelně každý týden
- Logopedická prevence zařazována denně
- Využíváme speciální didaktické pomůcky a u dítěte zjišťujeme úroveň porozumění
- Vizualizace denního režimu, pravidel chování v MŠ, prostor a osobního místa

U dětí s více vadami a autismem

- Hlavní snahou je osvojení specifických dovedností, zaměřených na sebeobsluhu a samostatnost – oblékání, základy hygieny – mytí rukou, WC, kultura stolování a samostatnost při stolování
- Snažíme se vytvořit klidné a podnětné prostředí

- Je zajištěna přítomnost asistenta
- Využíváme vhodné kompenzační pomůcky
- Jsou zajištěny další podmínky podle druhu a stupně postižení
- Pravidelná individuální logopedie 1x týdně a logopedická prevence denně
- Vizualizace denního režimu a jeho aktivní používání
- Strukturalizace prostředí
- Procesní schémata

Záměry:

Stále doplňovat speciální kompenzační a didaktické pomůcky

Prohloubit komunikační obrázkový systém v MŠ

Vhodné DVPP učitelů

Dodržování individuálního přístupu k dětem

Úzká spolupráce s rodinou a školskými poradenskými zařízeními

Pozitivní přístup k dětem s problematickým chováním, snaha o komunikaci v kladných větech. Posilování kladné komunikace „Bezradník“ sjednotit komunikaci pedagogických pracovníků, rodičů, praktikantů v MŠ.

3.8.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

IVP vytváří vedoucí učitelka MŠ ve spolupráci s pedagogickým týmem na základě doporučení školského poradenského zařízení, pedagogické diagnostiky a na základě žádosti rodičů, a to zpravidla do jednoho měsíce od zahájení pravidelné docházky dítěte do MŠ a podání žádosti rodičů. Zpracovaný IVP je konzultován s rodiči dítěte. Zkonzultovaný IVP potvrzený podpisem vedoucí učitelky a zákonného zástupce je předán pracovníkům Školského poradenského zařízení (PPP, SPC) a pokud obsah IVP odpovídá metodickému doporučení, tak je potvrzen podpisem pracovníka PPP nebo SPC.

IVP je základní materiál pro práci s dítětem s přiznanými podpůrnými opatřeními. Je vyhodnocován průběžně.

3.8.2 Předměty speciálně pedagogické péče

Podpůrná opatření druhého stupně

Charakter vzdělávacích potřeb dítěte je ovlivněn zejména aktuálním zdravotním stavem dítěte, opožděným vývojem, mírným oslabením sluchových nebo zrakových funkcí, mírnými řečovými vadami, oslabením dorozumívacích schopností, poruchami autistického spektra s mírnými obtížemi, odlišným kulturním prostředím a jinými životními podmínkami dítěte. Problémy dítěte ve vzdělávání lze charakterizovat jako mírné a lze je obvykle kompenzovat s využitím speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek a úpravami pedagogické práce.

Metody výuky reflektují možnosti a potřeby dítěte ve vztahu k věku, rozvíjejí myšlení, paměť pozornost, vnímání, motoriku, stimulují vývoj dítěte. Vedou zároveň k osvojení vědomostí, dovedností a postojů. Pomáhají překonávat nepřípravenost na školu a z toho plynoucí selhávání ve školních dovednostech. Zahrnují intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí dítěte, podporují připravenost na praktické činnosti.

Úprava obsahu a výstupů vzdělávání je nutná v dílčích oblastech, které dítě vzhledem ke svým speciálním vzdělávacím potřebám (dále jen SPV) nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem. Obsah vzdělávání se upravuje v závislosti na struktuře a charakteru SPV a je vytyčen v IVP.

Organizace výuky a průběh vzdělávání dítěte respektují specifika podmínek, které usnadní výchovu a vzdělávání dítěte, včetně možností využívání speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek a postupů. Podporujeme sociokulturní adaptaci dítěte jeho zapojením do třídního kolektivu.

Hodnocení výchovně vzdělávacích pokroků dětí je obsaženo v IVP a zohledňuje omezení dítěte, ale především jeho pokroky ve vzdělávání.

Intervence je zajišťována pedagogickými pracovníky školy – speciálními pedagogy v MŠ, poradenskou pomocí pracovníky ŠPZ, logopedkou.

Při přijímání dětí s druhým stupněm podpůrných opatření je uzpůsoben průběh přijímacího řízení s respektem k funkčním důsledkům SPV dítěte, jeho onemocnění nebo zdravotního postižení, které mohou ovlivnit průběh přijímacího řízení.

Pomůcky pro děti s přiznaným druhým stupněm podpůrných opatření – lze použít speciální pomůcky nebo kompenzační pomůcky při dodržení normované finanční náročnosti.

Podpůrná opatření třetího stupně

Charakter vzdělávacích potřeb dítěte je nejčastěji ovlivněn poruchami chování, těžkou poruchou dorozumívacích schopností, řečovými vadami těžšího stupně, poruchami autistického spektra, lehkým mentálním postižením, zrakovým či sluchovým postižením, tělesným postižením, odlišným kulturním prostředím a jinými životními podmínkami dítěte.

Je zde vyžadována podpora pedagogického pracovníka asistentem pedagoga, využívání prostředků alternativní komunikace podle potřeb dítěte, spolupráce s dalšími odborníky.

Uplatňujeme všechny vhodné metody jako v předchozím stupni podpůrných opatření se zaměřením na podporu dovedností a kompetencí dítěte. Tyto zahrnují intervence na podporu oslabených či nefunkčních dovedností a kompetencí dítěte, rozvoj řečových a poznávacích funkcí, nácvik sebeobslužných dovedností a sociálních kompetencí. Podporujeme sociální začlenění a vytváření pozitivních postojů kooperativního učení.

Upravujeme obsah vzdělávání dítěte v dílčích oblastech, které dítě vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám a zdravotním omezením nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem. Obsah vzdělávání dětí se upravuje v závislosti na struktuře a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáků, na základě doporučení podpůrných opatření školských poradenských zařízení a je vytyčen v IVP.

Organizace výuky a průběh vzdělávání dítěte respektují specifika podmínek, které usnadní výchovu a vzdělávání dítěte, včetně možností využívání speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek a postupů, úpravy pracovního prostředí a pracovního místa dítěte. Využíváme úprav organizace výuky na podporu lepší koncentrace pozornosti dětí. Podporujeme organizaci výuky s asistentem pedagoga.

Podpůrná opatření ve třetím stupni zahrnují využívání asistenta pedagoga, využívání dalších pedagogických pracovníků (logopeda).

Hodnocení výchovně vzdělávacích pokroků dětí je obsaženo v IVP a zohledňuje omezení dítěte, ale především jeho pokroky ve vzdělávání.

Intervence je zajišťována pedagogickými pracovníky školy – speciálními pedagogy v MŠ, poradenskou pomocí pracovníky ŠPZ, logopedem.

Při přijímání dětí se třetím stupněm podpůrných opatření je uzpůsoben průběh přijímacího řízení s respektem k funkčním důsledkům SPV dítěte, jeho onemocnění nebo zdravotního postižení, které mohou ovlivnit průběh přijímacího řízení. Pokud je to potřebné, umožní ředitel školy přítomnost asistenta pedagoga.

Pomůcky pro děti s přiznaným třetím stupněm podpůrných opatření – lze použít speciální pomůcky nebo kompenzační pomůcky při dodržení normované finanční náročnosti.

Podpůrná opatření čtvrtého stupně

Podpůrná opatření tohoto stupně jsou určena zejména pro žáky se závažnými poruchami chování, se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, s těžkým zrakovým nebo sluchovým postižením, se závažnými vadami řeči, s poruchami autistického spektra, se závažným tělesným postižením.

Metody výuky zahrnují všechna doporučení předchozích stupňů podpůrného opatření. Uplatňované metody výuky jsou významně ovlivňovány využíváním prostředků

augmentativní nebo alternativní komunikace – využíváme systémy bez pomůcek (mimiku, gesta, znak do řeči), i s pomůckami (piktogramy, fotografie). Využívání speciálních didaktických pomůcek, postupů a kompenzačních pomůcek umožňuje dosahovat u dětí maxima jejich potenciálu.

Úprava obsahu vzdělávání dítěte je v řadě oblastí, které dítě vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám a zdravotním omezením nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem. Úprava výstupů ze vzdělávání je v souladu s možnostmi dětí, které vyplývají z jejich speciálních vzdělávacích potřeb, snažíme se využívat maximálně potenciál ke vzdělávání dítěte při zachování pozitivní motivace ke vzdělávání, s cílem přípravy na, co nejvíce samostatný život.

Organizace výuky a průběh vzdělávání dítěte respektují nároky na prostorové uspořádání herny a pracovního místa, práce s dítětem se přizpůsobuje režimovým opatřením ve vztahu ke stravování, podávání léků, nárokům na dodržování hygieny, střídání činností a odpočinku. Je zde možnost působení osoby – osobního asistenta, který poskytuje dítěti po dobu jeho pobytu v MŠ podporu podle jiných právních předpisů.

Podpůrná opatření ve čtvrtém stupni zahrnují využívání asistenta pedagoga, využívání dalších pedagogických pracovníků – logopeda, dále také podle potřeby využití osobního asistenta.

Hodnocení výchovně vzdělávacích pokroků dětí je obsaženo v IVP a zohledňuje omezení dítěte, ale především jeho pokroky ve vzdělávání.

Intervence je zajišťována pedagogickými pracovníky školy – poradenskou pomocí pracovníky ŠPZ, logopedem.

Při přijímání dětí se čtvrtým stupněm podpůrných opatření je uzpůsoben průběh přijímacího řízení s respektem k funkčním důsledkům SPV dítěte, jeho onemocnění nebo zdravotního postižení, které mohou ovlivnit průběh přijímacího řízení. Pokud je to potřebné umožní ředitel školy přítomnost asistenta pedagoga.

Pomůcky pro děti s priznaným čtvrtým stupněm podpůrných opatření – lze použít speciální pomůcky nebo kompenzační pomůcky při dodržení normované finanční náročnosti.

Podpůrná opatření pátého stupně

Podpůrná opatření tohoto stupně jsou určena výhradně dětem s nejtěžšími stupni zdravotních postižení, zpravidla souběžným postižením více vadami, vyžadujících vysokou úroveň podpory.

Metody výuky zahrnují všechna doporučení předchozích stupňů podpůrného opatření. Jsou zajišťovány s využitím podpůrných metod a s podporou speciálních pomůcek. Výuka probíhá převážně individuálně. Využíváme prostředky alternativní a augmentativní komunikace jako v předchozím stupni.

Úprava obsahu vzdělávání dítěte spočívá zpravidla v jeho výrazné redukci vzhledem k možnostem dětí. Vždy je hlavním cílem dosáhnout maximální možné samostatnosti dítěte. Organizaci výuky a průběh vzdělávání uzpůsobujeme prostředí vzdělávání tak, aby se maximalizovaly vzdělávací pokroky dítěte i jeho sociální rozvoj. Práci s dítětem přizpůsobujeme režimovým opatřením ve vztahu ke stravování, podávání léků, nárokům na dodržování hygieny, střídání činností a odpočinku. Je zde možnost působení osoby – osobního asistenta, který poskytuje dítěti po dobu jeho pobytu v MŠ podporu podle jiných právních předpisů. Respektujeme nároky na prostorové uspořádání třídy a pracovního místa dítěte.

Podpůrná opatření v pátém stupni zahrnují také využívání asistenta pedagoga, využívání dalších pedagogických pracovníků – logopeda, dále také podle potřeby využití osobního asistenta.

Hodnocení výchovně vzdělávacích pokroků dětí je obsaženo v IVP a zohledňuje omezení dítěte, ale především jeho pokroky ve vzdělávání.

Intervence je zajišťována pedagogickými pracovníky školy – speciálními pedagogy v MŠ, poradenskou pomocí pracovníky ŠPZ, logopedem.

Při přijímání dětí s pátým stupněm podpůrných opatření je uzpůsoben průběh přijímacího řízení s respektem k funkčním důsledkům SPV dítěte, jeho onemocnění nebo zdravotního postižení, které mohou ovlivnit průběh přijímacího řízení. Pokud je to potřebné, umožní ředitel školy přítomnost asistenta pedagoga.

Pomůcky pro děti s přiznaným pátým stupněm podpůrných opatření – lze použít speciální pomůcky nebo kompenzační pomůcky při dodržení normované finanční náročnosti.

3.9 Vzdělávání dětí nadaných

Pokud bychom u dítěte v MŠ speciální zjistili nadání v určité oblasti, bude v dané oblasti dále podporováno. Bude stimulován rozvoj potenciálu takového dítěte ve spolupráci s pracovníky SPC, nebo PPP, se zákonnými zástupci dítěte, popř. s dalšími odborníky. Na základě doporučení Školského poradenského zařízení bude takovému dítěti vypracován IVP.

3.10 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy

poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou a směrnicí ředitelky školy, která nastavuje kritéria pro přijímání dětí. Blíže je upřesněno ve školním řádu mateřské školy. Školní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností zákonných zástupců dětí v mateřské škole a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky.

Mateřská škola má jednu heterogenní třídu. O přijetí či nepřijetí dítěte rozhodne podle zákona ředitelka školy. Termín a místo zápisu stanovuje ředitelka zařízení a zveřejní způsobem v místě obvyklým (webové stránky školy, vývěska Mateřské školy). Děti jsou dle možností přijímány i v průběhu školního roku.

Rodiče mohou využít mateřskou školu pro celodenní nebo polodenní pobyt dětí. Jsou vytvořeny podmínky, aby rodiče mohli přivádět i odvádět děti dle potřeby po dohodě s učitelkou. Organizace dne je přizpůsobena k uspokojování základních biologických potřeb dětí. Denní režim je volen dostatečně pružně, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Pedagogové se během dne plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Do režimu dne jsou zařazovány aktivity, které podněcují k intenzivnímu prožitku, experimentování, využívání plánovaných i neplánovaných situací k učení. Vzdělávací nabídka pro každý den je připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený. Denní doba pobytu venku je zpravidla dvě hodiny dopoledne. V zimním i letním období lze dobu pobytu upravit s

ohledem na venkovní teploty. Pobyt může být zkrácen nebo zcela vynechán při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách. V případě výletů je organizace dne uzpůsobena dle požadovaných potřeb. Naším záměrem je v rámci zdravého životního stylu poskytnout dětem dostatek prostoru pro pohyb a pobyt venku.

Prvořadým úkolem pedagogických pracovníků je vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. K naplnění tohoto úkolu využíváme těchto skutečností – odborná kvalifikovanost pedagogických pracovníků, profesionální a lidský přístup, zvýšený počet pedagogických pracovníků ve třídě, ohledy na upravenou životosprávu dětí, respektování individuálních potřeb při střídání aktivity a odpočinku, příznivé psychosociální klima, vhodnou organizaci vzdělávání a úzkou spolupráci s rodinou, PPP a SPC.

Posláním naší MŠ speciální je společně s odborníky zajistit komplexní péči a všestranný rozvoj dětí s respektováním druhu a stupně postižení.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Filozofie školy, vzdělávací cíle a záměry

Náš Školní vzdělávací program klade důraz na individuální přístup k dítěti a na partnerství školy, rodiny a komunity v oblasti výchovy a vzdělávání.

Naším hlavním cílem je vytvořit dětem takové prostředí, kde se budou cítit bezpečně a kde jsou respektovány, což jim umožňuje chovat a vyvíjet se zcela přirozeně. Cílem vzdělávacího programu je rozvoj osobnosti každého dítěte se zaměřením na individuální přístup tak, aby činnosti a aktivity odpovídaly možnostem toho kterého dítěte.

Zaměřujeme se na výchovu a vzdělávání dětí předškolního a mladšího školního věku, kdy respektujeme věkové zvláštnosti dětí, vývojové poruchy, speciálně vzdělávací potřeby dětí, také individuálně přizpůsobujeme výchovu a vzdělávání dětí etnických menšin a dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Jsme mateřská škola otevřená rodičům, kteří se účastní činností ve třídě i mimo ni jako pozorovatelé či nám vypomáhají s pořádáním různých akcí. Mohou zasahovat a spolupodílet se při zpracování ročního plánu práce. Při otevřenosti a důvěře mezi pedagogy a rodiči a vůbec celkovou atmosférou v mateřské škole speciální získávají děti se speciálně vzdělávacími potřebami pro ně tak důležitý pocit jistoty, bezpečí a zázemí, který jim dovoluje a napomáhá v dalším rozvoji a vyvolává celkovou pohodu, spokojenost a důvěru.

Na tomto stojí celé hlavní motto naší MŠ:

[„V jistotě a bezpečí dojdou ke svému cíli.“](#)

Základní myšlenky našeho vzdělávacího programu vycházejí z Waldorfské pedagogiky S. Steinera, kde je upřednostňováno především smyslové vnímání před verbální složkou,

prožívání vjemů ve výchově a vzdělávání, vázanost a souznění s ročním obdobím a intenzivní prožívání tradičních svátků a lidových zvyků (Vánoce, Velikonoce, Masopust,

apod.). Při jednání a chování lze použít citát klasika „Děti nepotřebují kritiky, ale vzory.“ Proto je kladen důraz na příkladné chování pedagogů i jejich vyjadřování. Pro předškolní věk je důležité spoluprožívat a napodobovat chování a činnost dospělých. Proto co nejméně poučujeme, autoritativně vyžadujeme, zakazujeme.

Miliony předškolních dětí vyrůstají se zákazy a příkazy, s odměnou a trestem. Přitom nikoho nezajímá, že malé dítě nejedná na základě pojmů. Jeho jednání je bezprostředně vázáno na smyslové vjemy z nejbližšího okolí nebo z procesů ve vlastním těle. Vyžadujeme-li, aby si vždy nejdříve vzpomnělo na zákazy a příkazy, je to pro ně nepřiměřená zátěž.

Duševní vývoj předškolního dítěte je závislý na jeho tělesném vývoji, který se musí nejdříve konsolidovat, vytvořit si své struktury. Čím více budeme toto respektovat, tím lépe budeme děti vychovávat. Musíme si především uvědomit, že malé dítě vede k jednání přesně opačný postup než u dospělého člověka. Dospělý myslí, cítí a posléze chce, ale dítě zapojí nejprve vůli, pak citový prožitek a teprve potom na základě myšlení vytváří představy a pojmy.

Předčasný nátlak na rozvoj intelektuality vytrhuje malé dítě z jeho přirozenosti a nejčastěji je příčinou špatného chování a agresivity. Dítě je ve své prapodstatě dobré, komplikace nastávají, jestliže je z této prapodstaty vytrženo. Z dítěte vyroste spořádaný společenský tvor, když je jeho okolí uspořádané, ohleduplné, čestné a pravdomluvné.

Odmítáme přísnu, z vnějšku vynucovanou kázeň, pestrost činností má vzbudit dobrovolnou aktivitu, která je malému dítěti vlastní.

Nedáváme dětem tzv. „hotové věci“, hračky sloužící jen k jednomu speciálnímu účelu, které mají často minimální trvanlivost a brzy děti unaví, ale naopak podporujeme tvůrčí fantazii, improvizaci ve hře.

Další důležitou zásadou je nehodnotit záporně výsledky dětské práce, naopak chválit každou upřímnou snahu.

Při volné hře ponecháme dítě co nejvíce jeho vnitřnímu světu, abychom podpořili jeho tvůrčí schopnosti a fantazii. Předepsané vzory a návody dáváme jen zřídka, a to u nejstarší věkové skupiny, jestliže nás o to dítě požádá.

Dalším pravidlem je pokud možno pravidelnost a řád v každodenních činnostech. Když pořádek průběžně platí v denním životě, má trvalé kladné výsledky, aniž bychom pronášeli kázání o pořádku.

Učíme se spolu žít v plném vědomí vnitřních rozdílů i v plném vzájemném porozumění.

Nejdůležitější úlohou vychovatele a u handicapovaných dětí to platí tím více, je včas podchytit, podporovat a sociálně plodně využít individuálního nadání dítěte i přes to, že někdy bývá zakryto handicapem.

Vzhledem k tomu, že pracujeme převážně s handicapovanými dětmi, přizpůsobujeme rychlost činností jejich možnostem.

Z výše uvedených zásad vychází celá metodika řízení naší mateřské školy.

Při přípravě vzdělávacího programu se snažíme o rovnováhu mezi volnou hrou a tvůrčí společnou řízenou činností skupiny vedené učitelkou. Naším přáním je, aby dítě spolupracovalo, protože chce, nikoli proto, že musí.

Společné činnosti vedené učitelkou probíhají v oblastech výtvarných činností, pracovních činností, literární a předčtenářské výchovy, hudební a tělovýchovné chvílky. Rozvoj poznání propustuje všemi činnostmi během dne.

Dokumenty, ze kterých naše výchovné působení vychází:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (vydaný MŠMT, 2021)

GRUNELIUSOVÁ E.: Výchova v raném dětském věku – školky s waldorfskou pedagogikou

OPRAVILOVÁ E., GEBHARTOVÁ V.: Kurikulum předškolní výchovy

NOVÁČKOVÁ J., NEVOLOVÁ D.: Respektovat a být respektován

5.2 Konkrétní cíle a záměry:

Chceme podporovat samostatnost a tvořivou aktivitu dětí, zaměřit se na tvořivou hru a experimentaci v návaznosti na citové prožitky, podporovat schopnosti dětí využívat získané poznatky a umět je uvádět do vzájemných vztahů a souvislostí, přirozeně rozvíjet specifické možnosti a schopnosti dětí. Důraz je kladen na otevřenou spolupráci s rodinou.

Všechny činnosti v průběhu každého dne by měly splňovat požadavky, formulované ve třech hlavních cílech se zřetelem na to, že každé dítě se vyvíjí jinak, má jiné schopnosti a předpoklady. Proto každé z nich opustí mateřskou školu s jiným rozsahem dovedností, schopností a vědomostí.

1. Rozvoj dítěte a jeho schopnosti učení:

- podporovat u dětí schopnost chápat svět okolo nás, jejich zájem o to, být jeho součástí s možností vlastní účasti na dění
- povzbuzovat je k chuti učit se a radosti z poznávání nového, k porozumění věcem, jevům a změnám, ke schopnosti vyrovnat se s nimi a umění přizpůsobení se
- dát dětem možnost k přemýšlení, rozvíjet jejich fantazii, zájmy, nadání, schopnosti a dovednosti

2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost:

- rozvíjet děti po stránce citové a mravní, položit základy sociálního citění a solidarity
- vést děti k osvojení si hodnot spojených s životním prostředím, zdravím a životem vůbec, k tomu, aby si vážily sebe i ostatních lidí

- seznamovat děti v rámci jejich možností s tradicemi, kulturou a historií země, ve které žijí, rozvíjet schopnost estetického vnímání

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako osobnost, působící na své okolí:

- učit děti poznávat sám sebe, své možnosti a schopnosti, rozvíjet jejich sebedůvěru a sebevědomí

- vést děti k toleranci ke druhým a schopnosti spolupracovat

- podporovat v dětech poznání, že mohou jednat samostatně a svobodně, ale za to, co udělají, také musí nést odpovědnost

5.3 Formy a metody vzdělávací práce, prostředky plnění cílů

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou s vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formou představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovního poučování. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Dětem s odkladem školní docházky je věnována zvýšená individuální péče (důraz na rozvoj grafomotoriky, předčtenářské výchovy apod). Děti s vadami výslovnosti jsou zařazeny se souhlasem rodičů do logopedického programu.

Hlavní a nejdůležitější prostor má hra a spontánní aktivity dětí. Dále pak činnosti pro potěšení, činnosti řízené, které jsou vedené motivací a hravou formou. Jde o individuální činnosti a práci ve skupinách. Plánované činnosti by měly být vázány k tomu, co dítě prožívá, co je rozvíjí a co dítě potřebuje.

Prostředky k uskutečnění těchto cílů:

Hry: pro děti v naší MŠ nejschůdnější metoda, prostřednictvím hry jim můžeme vštípit správné návyky a rozvinout u nich vlastnosti důležité pro jejich bezpečnost.

Hádky: podnítíme jimi v dětech zvědavost a touhu se dozvědět něco nového.

Pozorování: jedná se o různé vycházky, při kterých dětem v praxi ukazujeme, jak se správně chovat, důležitá je role učitelky, která má být pro děti vzorem a příkladem.

Hra, jako přirozená potřeba dítěte.

Hra jako hlavní činnost dítěte předškolního věku je rovněž rovnocenným prostředkem k jeho učení v širším smyslu. Svobodě, kterou při hře dítě zažívá, dávají smysl pravidla, jejichž prostřednictvím se dítě učí zodpovědnosti. Učitelka je dohodne spolu s dětmi a všichni, včetně

učitelek, je dodržují. Napomůže to k naplnění potřeby určité stálosti, řádu a smyslu. Mezi takováto může patřit např. uklízení věcí po použití zpět na své místo. Pak najdou věci vždy tam, kde mají být, takový pořádek děti uklidňuje a přispívá k pocitu bezpečí. Tento vzdělávací program bude mít za úkol vytvářet prostor, čas a prostředky pro spontánní hru vycházející z přirozených potřeb a zájmů dítěte.

Didaktické hry:

Didaktické hry jsou vhodné, pokud odpovídají věku a skutečnému zájmu dítěte o danou hru. Škodlivými se mohou stát tehdy, pokud nenaplnují potřebu dítěte hrát si, i když možná připravují rozvoj poznávacích operací. Rozvíjejí často intelektuální operace, ale vesměs předčasně, často na úkor rozvoje citových nebo osobních kvalit. Didaktické hry jsou často voleny pro přípravu dětí na přechod do základní školy. Nejde však o „pravou“ hru, ale o upotřebení hraček a hříček, v nichž jsou skryty úkoly.

Prožitkové úkoly:

Tento termín vystihuje zkrácenou formu pro didaktický styl učitelky, ve kterém dokáže uplatnit způsob, kterým se dítě předškolního věku učí a naučí samo spontánně – prožitek a zkušenost.

Prožitkové učení bude charakteristické těmito znaky:

Spontaneita (vlastní puzení k činnosti)

Objevnost (pronikání do reality, radost z poznávání)

Komunikativnost (verbální i neverbální složka)

Prostor pro aktivitu a tvořivost (účast všech smyslů)

Učitelky budou ladit vnější podmínky s vnitřními a volit didaktické postupy tak, aby vycházely z přirozenosti dětí. Budou přitom uplatňovány přístupy, které budou podporovat aktivitu dítěte cíleně směřovat k odpovídajícímu prožitku. Musí dojít k souladu didaktiky s psychologií dítěte. V průběhu učení se musí rozvíjet celá osobnost v souladu s optimálními možnostmi vývoje dítěte, které tak dosahuje odpovídajícího stupně zralosti svých předpokladů pro další stupeň vývoje.

Prostřednictvím řízených činností, individuálních, skupinových či frontálních vytváří učitelka dětem příležitost k získávání zkušeností. Promyšleným výběrem vhodných podnětů jim je pomáhá systematicky uspořádat. Vychází přitom z vlastních poznatků o aktuální úrovni a potřebách jednotlivých dětí a volí dílčí vzdělávací cíle v souladu s jejich možnostmi. Promyšleně rozvrhuje jejich návaznost, aby je děti postupně zvládaly. Tomuto způsobu učení nejlépe vyhovuje věkově smíšená třída, která přibližuje mateřskou školu reálnému společenskému prostředí. Věkově smíšená skupina umožňuje navozovat zvlášť bohaté vzájemné vztahy.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávání dětí probíhá formou celoročního projektu. Ten je složen z deseti jednotlivých bloků – témat a podtémat, které nastiňují cíle a záměry a stručnou charakteristiku vzdělávací nabídky. Při stanovování dílčích cílů a očekávaných kompetencí vycházíme z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále RVPPV). Dětem jsou nabízeny různorodé činnosti a příležitosti, které spojuje společné, dítěti blízké a srozumitelné téma. Respektujeme potřebu dětí osvojovat si poznatky i dovednosti v reálných souvislostech a umožňujeme jim vidět smysl toho, čemu se učí. Toho, co si mohou vyzkoušet a následně použít a využít v životní praxi. Integrované bloky mají nabídku učiva doporučovat s využitím rozdílných způsobů a různých metod práce učitelek. Plán je volný, přizpůsobitelný a pružný s ohledem na konkrétní podmínky školy. Snažíme se, aby byly plně respektovány aktuální potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, s ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti. Organizace vzdělávání zohledňuje aktuální situace i náladu dětí a jejich momentální zdravotní stav.

Charakteristika projektu:

„Svět pohádek“

U každého dítěte se dle hlavního motta „V jistotě a bezpečí dojdou ke svému cíli“ snažíme, aby jeho vnitřní pocity byly v rovnováze. Pocit bezpečí v příjemném prostředí a příjemné atmosféře jim dává možnost dalšího rozvoje. Práce s dětmi v naší MŠ je velmi individuální. Snažíme se bez ohledu na chronologický věk dítěte, ale s ohledem na jeho intelektové schopnosti, zjistit a rozpoznat úroveň jeho dovedností a dále je co nejefektivnějším způsobem rozvíjet v přiměřeném tempu a se stálým důrazem na jeho vnitřní pohodu a spokojenost. Pocit bezpečí dětem dodá i dobrý vzájemný vztah mezi dětmi. Proto v rámci komunitního kruhu i ostatních činností dbáme na rozvoj kladných, kamarádkých vztahů, empatie a sounáležitosti. Heterogenní třída dětí nám k tomu dodává vhodné podmínky.

Hlavní cíle:

Nenásilně usměrnit chování dětí, vzájemné ovlivňování vrstevníků příkladem i slovem.

Působit na rodiče, na jejich výchovné postoje a metody.

Dodržovat důslednost v plnění činnosti, respektovat řád a pravidla, která jsou pro děti uchopitelná a dodávají jim pocit jistoty a zázemí.

Tvořivou činností rozvíjet u dětí jejich již získané dovednosti.

Očekávané výstupy:

Dobrá sociální orientace a jistota dětí v kolektivu mateřské školy. Důvěra v učitelku i v ostatní zaměstnance, spolupodílení se na vytváření pohodové atmosféry prostředí.

Časový rozsah:

Podle potřeby, s přechodem v průběžné naplňování zvolených cílů.

Čemu se dítě v rámci projektu učí:

Uplatňovat základní společenské návyky.

Rozpoznat, co je dobré a co je špatné pro mě a pro druhé.

Vnímat prožitky a pocity druhých a chovat se podle toho.

Respektovat ostatní a být respektován.

Odpovídat za své jednání v běžných situacích MŠ.

Zaujímat vlastní názory a postoje a snažit se o jejich vyjádření.

Přijímat ocenění, zvládnout neúspěch.

Prožívat radost z úspěchu svého i ostatních.

Být citlivý k ostatním, pomáhat jim.

Uvědomovat si hodnotu člověka i přes výrazné odlišnosti.

Dohodnout se (rozdělit se o hračky, řešit problém nebo konflikt).

Domluvit se na společném řešení jednoduchých záležitostí.

Vyjadřovat své pocity slovně, výtvarně, pomocí zpěvu, pohybu, dramaticky.

Uvědomovat si sílu kamarádství, dobrý pocit společného prožitku.

Bránit se projevům násilí, ubližování, ponižování.

6.1 Integrované bloky

Školka, náš druhý domov

Strýček podzim

Království lesa

Vánoční čas

Zima čaruje

Naše zdraví a bezpečí

Probouzíme jaro

Místo, kde žijeme

Čas lásky a pohádek

Co se děje v trávě?

Září: Školka, náš druhý domov

Záměry:

Seznamování se jmény, posilování vzájemných vztahů mezi dětmi, volná adaptace na prostředí mateřské školy.

Seznamování s prostředím třídy, vybavením MŠ, možnostmi tvoření ve třídě a herních činnostech v herně.

Všeobecné utváření podvědomí o tom, co budeme dělat celý rok.

Upevňování smluvených pravidel pro společný pobyt ve třídě.

Učíme se svému celému jménu a jménu svých nových kamarádů.

Uvědomění si, kam patřím, kdo patří ke mně, jak si pomáháme. Posilování sebeobsluhy.

Dílčí vzdělávací cíle:

Osvojovat si dovednosti k podpoře osobní pohody, pohody prostředí. Vhodnou organizací a laskavým přijetím usnadnit novým dětem vstup do MŠ. Poznat základy pravidel chování ve společenství třídy. Rozvíjet komunikativní dovednosti. Vést děti k navazování kontaktů mezi sebou navzájem. Podporovat dětská přátelství. Posilovat prosociální vztahy. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, přináležet ke společenství ve třídě, škole. Vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Rozhovory s dítětem (dětmi) o jeho (jejich) oblíbených hračkách, činnostech, kamarádech. Seznamovací hry, hry k upevnění znalosti jmen kamarádů, navazování kontaktů. Sociální hry zaměřené na vzájemnou součinnost a spolupráci, sounáležitost a schopnost všimnout si druhých, rozvoj dovednosti spolupráce a rozvoj empatie. Řešení a rozbor vzniklých problémů za spoluúčasti dětí a domluvených pravidel chování. Poučení o bezpečnosti v prostředí MŠ, zahrady a o pravidlech chování. Prohlížení fotografií rodiny, kamarádů a vyprávění nad prázdninovými deníky, pohledy, zážitky z prázdnin.

Práce ve dvojicích při řešení pracovních listů, skládání obrázků (puzzle). Využívání „škádlivek“ a říkanek.

„Hráškování“ – zdravá a nezdravá strava, pojmy ovoce, zelenina, nadřazené pojmy, roztleskávání, počet 1-5, stejně, více, řada, hmatové pytlíčky s luštěninami, myšlenková mapa, klíčení hrášku, pohybové hry Liška a Budulínek, Lištičky, Tři čuníci apod. Tupování přes šablonu, využití změkklého hrášku, dramatizace pohádek, zvuky zvířátek, zvukové hry (bingo, pexeso apod.), dechová cvičení (foukat jako vlk), využití Orffových nástrojů. Pravidelný komunitní kruh.

Doporučené dvoutýdenní bloky:

Budulínek

Tři prasátka

Říjen: Strýček Podzim

Záměry:

Rodina – pojmy táta, máma, babička, dědeček, dcera, syn, vnučka atd. Co se pěstuje na poli, na zahradě, jaká lidé chovají zvířata, kde bydlí, pojmy – první, poslední, vpředu, vzadu, uprostřed, antonyma – krátký, dlouhý, sytý, hladový, plný, prázdný, ...

Ovoce a zelenina – jejich pojmenování, kde rostou, proč je k životu potřebujeme, vycházka k obchodu se zeleninou. Úklidové práce na školní zahradě. Skládání, stříhání, písňe, říkadla, texty na tento námět. Podzimní počasí – pozorování přírody, úkazy typické pro toto období, stěhovaví ptáci, všimnout si barevnosti podzimu, pojmenovat barvy.

Dílčí vzdělávací cíle:

Osvojit si návyky k podpoře osobní pohody. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti. Využívat vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu. Rozvíjet paměť, pozornost, představivost a fantazii. Charakterizovat roční období. Osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejích proměnách. Rozlišovat ovoce všemi smysly. Rozšíření slovní zásoby.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Lepení, stříhání z barevných papírů – koláže. Tisk ze zeleninových razítek, obkreslení tvarů. Práce s pěnou na holení – koláž. Nacvičení vázání uzle, kličky. Vycházky k zahrádkám. Zvládnout základní pohybové dovednosti, prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí – kdo stojí před, hned před, za, kdo je první řadě, kdo poslední. Třídění obrázků, předmětů s opačným významem. Pozorování a vyprávění o změnách v přírodě. Zvukové hry – třídění věcí podle materiálu, z jakého jsou vyrobeny.

Čtení a dramatizace pohádek I. Březinová: Teta to zase plete

Početní řada 1 – 7 plot na dědově zahrádce (dřívka), ...

Rozlišovat ovoce všemi smysly – ochutnávka ovoce a zeleniny, příprava salátu, třídění obrázků – zelenina, nářadí, nádobí ...

Komunitní kruh – co děláš raději sám a co s kamarádem, pomáháte rádi někomu a jaký z toho máte pocit, kdo vám pomohl atd. Podělil ses někdy s někým, daroval jsi někomu něco?

Doporučené dvoutýdenní bloky:

O veliké řepě

Hrnečku, vař!

Listopad: Království lesa

Záměry:

Učíme se rozlišovat listnaté a jehličnaté stromy, jejich plody (žaludy, kaštiny, šišky, duběnky ...), jmenujeme houby – (hřib, muchomůrka) jedlé, nejedlé. Vycházky do parků – sběr přírodnin, ochrana přírody, její čistota. Výtvarná činnost s využitím přírodnin, výstavka. Poznávání nejznámějších druhů lesní zvěře (liška, vlk, medvěd, veverka, srna, jelen, ...) a ptáků, žijících v lese (sova, datel, kukačka, havran).

Dílčí vzdělávací cíle:

Posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, radost, zájem). Rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky. Osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Pozorování a vyprávění o změnách počasí. Prohlížení encyklopedií, využití obrazového didaktického materiálu. Poslech pohádek o zvířatech. Pohybové hry, hry na rozvoj smyslového vnímání (zvukové hry se dřevem, čich – čerstvé dřevěné špalíčky apod.), hry na rozvoj paměti (Co měl Otesánek v břichu – vizuální, sluchovou, hmatovou), pohybové hry s využitím pohádek. Rozvoj slovní zásoby zaměřené na vlastnosti věcí, zvířat a lidí. Rozvoj souznění s přírodou. Krmítko pro ptáky na školní zahradě. Pozorování zvířat, poslech zvuků ptactva. Práce ve skupinách, rozvoj spolupráce. Výtvarné činnosti. Vyprávění pohádek, kde vystupují lesní zvířátka.

Komunitní kruh – Jak poznáte, že máte hlad? Jaký je to pocit, příjemný, nepříjemný? Co by jedl v dnešní době? Jaké jsou zdravé a nezdravé potraviny? Chodíte s rodiči do lesa? Jaké to v lese je, je tam ticho nebo hluk?

Doporučené dvoutýdenní bloky:

Otesánek

Boudo, budko

Prosinec: Vánoční čas

Záměry:

Radostné prožívání předvánočního období v činnostech výtvarných, pracovních, hudebních i pohybových. Vánoce, čas pohádek. Seznámení s pohádkovými příběhy, rozhovory. Činnost na rozvoj komunikativních a řečových dovedností. Rytmické rozdělování slova na slabiky – rytmižace slov, slabik za pomoci vytleskávání i her s rytmiickými nástroji. Upevňování správné výslovnosti. Přiblížení vánočních zvyků a tradic, příprava dárků pro své nejbližší, koledy a vánoční písně, poslech i zpěv. Význam Vánoc – narození Ježíška. Výroba vánočních ozdob, přáníček, výtvarné činnosti. Společná výzdoba třídy. Zdobení vánočního stromu a stromu v přírodě pro zvířátka. Přípravy na besídku, vánoční besídka pro rodiče a blízké.

Dílčí vzdělávací cíle:

Rozvíjet užívání všech smyslů. Rozvíjet schopnost vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině i ke svému okolí. Podporovat schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem. Rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební a dramatické, produktivní i receptivní (např. vánoční tradice a slavnosti u vánočního stromku pro rodiče i děti). Rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti slovesné a literární (např. poslech pohádek, příběhů a veršů ...). Osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých výtvarných činností (např. stříhání, lepení, modelování).

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Cvičení výslovnosti, paměti, podněcování k řečovému projevu, poslech pohádek čtených i reprodukováných z CD, vyprávění podle obrázků. Manipulace s hračkami, rozlišování velikostí, pokusy s vodou – co ve vodě plave, co ne, co se rozpustí, led a pára.

Dramatizace pohádky, básničky, cvičení s Míšou Růžickovou (Popletení čertíci, Bu,bu,bu). Orientace podle zvuku – hledat zvukovou hračku, zavázané oči – orientace podle zvuku. Hry na smyslové vnímání – čich (pytlíčky s kořením).

Výroba přáníček, pozvánek, vánočních ozdob a dekorací – tisk, asambláž.

Práce s přírodním materiálem a netradičním výtvarným materiálem

Komunitní kruh – co vše dělá ten, kdo se o někoho stará? Kdo se stará o vás? Koho žádáš o pomoc, když si s něčím nevíš rady? Co byste si přáli, kdyby se vám chtěl někdo bohatě odměnit? Co je Betlém, ve kterém městě jste se narodili? Co znamená být zvědavý?

Doporučené týdenní bloky:

Čert a Káča

Vánoční pohádka (Alena Riegerová)

Leden: Zima čaruje

Záměry:

Charakterizování zimního období ve spojení s činnostmi, které v tomto období provádíme. Hry na sněhu a se sněhem, klouzání. Zimní sporty kolem nás. Druhy zimních sportů (na ledu, na sněhu), sportovní náčiní – obrazový didaktický materiál, sáňkování, bobování, zkušenosti dětí. Vlastnosti sněhu a ledu. Pokusy se sněhem, ledem. Stavby ze sněhu. Charakteristické znaky zimy – krátký den, dlouhá noc, chladné počasí. Jak pomáháme zvířátkům v zimě? Péče o ptáky v zimě – krmení ptáků. Znaky ostatních ročních období. Seznámení s měsíci v roce. Motivovat k dalšímu poznávání a učení.

Dílčí vzdělávací cíle:

Rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky. Osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu. Přispívat k vytváření návyků zdravého životního stylu. Rozvíjet paměť, pozornost. Osvojovat si některé dovednosti, které předcházejí čtení a psaní. Rozvíjet zájem o psanou podobu jazyk. Rozvíjet pozitivní city dítěte ve vztahu k sobě. Pozorování teploměru.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Stříháme a skládáme – správné držení nůžek. Vyprávění o sportování (návaznost na zážitky dětí). Upozorníme na způsoby ochrany zdraví. Charakteristickým pohybem pantomimicky předvádíme jednotlivé sporty. Námětová hra na školu. Grafomotorická cvičení. Důraz na správný úchop tužky. Procvičování geometrických tvarů. Porovnávání velikosti, počtu, tvarů, početní řada do 12. Pohybové hry. Hry se slovy. Rozvíjení pohybových dovedností, cvičení s náčiním. Experimenty s ledem a sněhem. Využití tisku, tupování a koláže při výtvarných činnostech. Rozlišování tvarů – řazení stejný, jiný, větší, menší, zvuků- krátký dlouhý tón, nízký vysoký, poznávání ovoce podle chuti, sušení křížal, nácvik písní - Zimní, Měsíce, Jaro, léto, podzim zima a jiné.

Komunitní kruh – zážitky z Vánočních svátků. Může být jeden jediný člověk nejkrásnější? Co se nám na nás líbí? Co se ti líbí na kamarádovi? Pomáháte doma s nějakými pracemi? S čím tě baví pomáhat?

Doporučené týdenní bloky:

O dvanácti měsíčkách

O Sněhurce

Únor: Naše zdraví a bezpečí

Záměry:

Umět se orientovat na vlastním těle, pojmenovat části těla kamaráda – formou didaktických, pohybových a námětových her. Ztvárňovat postavu výtvarně. V otázkách zdraví a bezpečí upevňovat hygienické návyky, znát možnost onemocnění. Zdůrazňovat význam cvičení pro naše zdraví jako základ zdravého životního stylu. Kvalita prováděných cviků, dýchání, držení těla, relaxační a uvolňovací cviky. Umět se orientovat v pojmech ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, den – noc – ve spojení s činnostmi, které v tuto dobu provádíme – didaktické hry. Význam režimových činností pro naše zdraví. Oblečení v zimě – názvy oblečení.

Dílčí vzdělávací cíle:

Rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost. Upevňovat výslovnost a vyjadřovací schopnosti. Rozvíjet komunikativní dovednosti. Vytvářet povědomí o mezilidských vztazích a morálních hodnotách. Osvojit si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Kreslení a modelování. Nápodoba činností. Hmatové představy. Vyprávění nad obrázky. Hádanky a slovní hříčky. Námětové hry. Ztvárňovat postavu výtvarně. Psychomotorické hry, uvědomění si vlastního těla. Otisky rukou, prstů. Malování postavy v životní velikosti. Hry se slovy – dělení na slabiky, rytmy, protiklady. Orientace v prostoru – nahoře, dole, vpravo, vlevo. „Skořápkovaná“ – hra na postřeh, „Oříškování“ – rozpoznání hmatem dvou stejných druhů ořechů (vlašské, lískové, burské,.....), hmatové balonky (naplněné mákem, čočkou, hrachem apod)

Komunitní kruh – Sourozenecké vztahy, jména a oslovení. Co je to svatba? Byl jsi někdy na svatbě, oslavě, hostině? Neposlušný Smolíček – proč se říká, že byl neposlušný? Co se může stát, když neposloucháš rodiče?

Doporučené týdenní bloky:

Popelka

Smolíček

Březen: Probouzíme jaro

Záměry:

Seznámení s domácími zvířaty a jejich mláďaty. Která zvířátka žijí v lese a která na dvorku. Rozvíjet předmatematické a prostorové pojmy. Seznámení s řemesly a profesemi.

Výtvarné, pracovní, hudební a hudebně pohybové činnosti tematicky zaměřené na jarní období.

Dílčí vzdělávací cíle:

Rozvíjet pohybové a manipulační schopnosti. Cvičit paměť, pozornost. Rozvíjet mluvený projev dítěte. Upevňovat citové vztahy ke svému okolí, k živým bytostem.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Hra s dřevěnými zvířátky – farma. Volné kreslení, vybarvování omalovánek, obkreslování. Puzzle se zvířátky. Motivované cvičení – přirozené pohyby napodobující pohyb zvířete. Hra se stavebnicí dřevěných kostek a zvířátky – ohrady, stáje pro zvířata. Dramatizace pohádky se zvířecími čepičkami. Vycházka do okolí, pozorování zvířat ve dvorech domů. Vytleskávání slabik (potravin ve spíži, zvířátek ze dvora atd.), určení hlásky na začátku slova. Na Koblížka – děti stojí v řadě a posílají si míč pod nohama, nad hlavou apod. Hra na honěnou – zajíček honí Koblížka. Pohybová hra Medvěd s říkankou:

Na zahradě stojí medvěd veliký a chlupatý,

ukaz, ukaz, co dokážeš, ty medvěde huňatý! (děti utvoří kruh, uprostřed jeden předvede cvik, ostatní ho napodobí).

Tupování temperou, otisk krajky, koláže, kresba do mouky, práce s modelínou, příprava těsta a pečení koblížků. Otisk dlaní (bílá a černá tempera) jako kůzlátek, prstů jako kytek na louce, kde se pásala koza.

Komunitní kruh – Jak se jmenuje tvoje babička a dědeček, kde bydlí? Co jí zajíc, vlk, medvěd? Kde byste je mohli potkat? V jaké pohádce je ještě vlk nebo liška? Jaká byla liška? Co bys dělal, kdyby tě někdo cizí lákal jako liška Koblížka a Budulínka, nebo vlk kůzlátka? Z čeho dává koza kůzlátkům mléko? Na co využíváme my mléko? Od kterého zvířete nejčastěji? Kdo je kovář, mlynář? Znáš jiná řemesla a povolání?

Doporučené týdenní bloky:

O Koblížkovi

Neposlušná kůzlátka

Duben: Místo, kde žijeme

Záměry:

Seznámení dětí s životem ve městě a na vsi. Naučit dítě vnímat člověka jako součást světa. Vytváření citového vztahu k místu, kde dítě žije. Pomoc při jarní úpravě školní zahrady. Pojmenování prvních jarních květin a jejich barvy. Velikonoce jako svátky jara využijeme k bližšímu pozorování rostlin a zvířat. Prakticky si vyzkoušíme, jak rostliny klíčí, rostou a jak se o ně staráme, jak využíváme mléko a vejčka při přípravě jednoduchých pokrmů.

Dílčí vzdělávací cíle:

Osvojovat si věku a rozumovým schopnostem přiměřené praktické dovednosti. Rozvíjet mluvený projev dítěte – přednes. Tanečky a hudebně pohybové činnosti. Poznávání barev, Orientace v prostoru s vyhýbáním. Pomoc při práci na zahradě a v kuchyni.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Didaktické a pohybové hry. Výtvarná činnost. Určení základních barev a jejich pojmenování – švadlenka ušila (červený, zelený atd.) šátek, najdi takovou barvu u kamaráda apod. Rozvoj sluchového vnímání. Využití převleků, dramatizace. Poznávání profesí svých rodičů a lidí z blízkého okolí pomocí pohádky O kohoutkovi a slepičce. Hra na sluchovou paměť – Švadlena ušila košili (každé dítě zopakuje a přidá další věc). Návěst písní Mám šáteček mám, Červený šátečku... Pro procvičení jemné motoriky můžeme využít provlékání provázků děrovanou čtvrtkou – nápodoba šití. Hra na podporu zrakové paměti – co pod šátkem chybí. Využití batiky jako výtvarné techniky, zatloukání hřebíčků jako švec, zasazení cibulek narcisů a tulipánů a následná péče o ně, příprava pomazánky z mléčných produktů. Poslech písně o Karkulce od Z. Svěráka.

Komunitní kruh – Co znamená, když řekneme, že byl kohoutek lakomý? Co dělají švadlena a švec? Znáte jiná řemesla? Babička byla nemocná. Jak se cítí nemocný člověk? Co potěší nemocného člověka? Maminka upekla bábovku, pomáháte také s vařením? Jaké mohla Karkulka natrhat květiny pro babičku? Znáš nějaké? Jakou mají barvu? Karkulka měla ráda červenou barvu, jakou máš rád ty?

Doporučené týdenní bloky:

Kohoutek a slepička

O červené Karkulce

Květen: Čas lásky a pohádek

Záměry:

Uvědomění si členů rodiny, kdo se mnou doma bydlí – rodina a její příslušníci. Obdarovat někoho blízkého vlastním výrobkem. S čím mohu doma pomáhat? Vnímat důležitost sounáležitosti. Vyjádření představ a poznatků, co pro nás znamenají blízké osoby. Pohádkový týden – hrajeme pohádky – dramatizace, výroba masek, doplňků. Co jsou loutky a jaké mohou být, výroba vlastních loutek. Příprava na závěrečnou besídku pro rodiče.

Dílčí vzdělávací cíle:

Radost z obdarování blízké osoby. Rozvíjet a kultivovat paměť, hudební a taneční aktivity. Rozvíjet jazykové dovednosti – výslovnost, přednes. Vytvářet citové vztahy k rodině a svým blízkým. Rozvíjet pocit sounáležitosti s rodinou, s lidmi, se společností. Ochrana zdraví.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Výtvarná činnost – přáníčko pro blízkou osobu, kterou mám rád. Pečení a zdobení perníčků. Námětové hry. Kreslení své rodiny, dokreslování obličejů – maminka, babička, tatínek, dědeček. Mimické napodobování nálad (rozzlobený, milý, veselý, smutný). Návěst básniček. Tanečky a hudebně pohybové činnosti (Pohybová hra Štronzo). Papírové perníčky – na hnědý karton tiskneme bílou barvou. Procvičení počítání 1-6 (zdobíme papírové perníčky podle toho, kolik padne na hrací kostce). Muchláž – pnoucí růže.

Komunitní kruh – O co se Růženka poranila? Už ses někdy zranil? Co je ostré? Jak bys pomohl, kdyby se zranil kamarád? S kým žila na zámku? S kým bydlíš ty? Co znamená slovo bratr, sestra?

Doporučené týdenní bloky:

Šípková Růženka

Perníková chaloupka

Červen: Co se děje v trávě?

Záměry:

Poznávat a pozorovat charakteristické znaky léta, pozorování počasí, délka dne, oblečení v létě. Sporty provozované v létě, zaměření na bezpečnost při sportech. Upevňování správného chování v přírodě, udržování čistoty při pobytech v přírodě. Uvědomit si, že člověk svou činností může toto prostředí chránit a spoluvytvářet, ale také ničit. Přípravy slavnostního zakončení školního roku, vzpomínání na uplynulé měsíce. Příprava na odchod do školy. Rozloučení s dětmi odcházejícími do základní školy.

Dílčí vzdělávací cíle:

Osvojit si relativní citovou samostatnost. Ochraňovat osobní soukromí a své bezpečí. Vytvářet základní kulturní a společenské postoje. Vytvářet schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám. Rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, planetou Zemí. Poslech pohádek. Upevnit si znalost prostředí základní školy a vytvořit si jasnou představu o škole. Prožít radost z vystoupení pro rodiče a blízké osoby.

Průběžné činnosti (vzdělávací nabídka):

Pozorování změn v přírodě – pranostiky. Péče o životní prostředí. Stavby hradů a hradeb z různých materiálů. Vycházky do přírody. Čas motýlů a brouků – pozorujeme nejznámější druhy hmyzu, jejich význam v přírodě a užitek pro člověka. Pozorovat vývoj mravenců z pohádky o Jiříkovi – můžeme využít k počítání (vajíčka), tvoření skupin podle počtu – předmatematické představy. Sladkovodní a mořské ryby – pokusem ověříme rozdíl mezi sladkou a slanou vodou, vyjmenujeme si některé druhy ryb. Jaké květiny rostou na louce, kde hledal Jiřík rozsypané korále, můžeme pozorovat v Nymburce na Ostrově (na vyhraněném prostoru můžeme hledat male míčky, třídit podle barev, ...). Pozorování pavučin, napodobení kresbou na různé plochy. Kdo je pod dekou – hra, jednou z dětí zakryjeme dekou, ostatní hádají jako Jiřík, kdo je schovaný. Při výtvarné činnosti můžeme využít ztvárnění louky, more, mraveniště ryby, korále, korály, mušle, život v moři,..Vybarvování omalovánků, pracovních listů. Básničky a říkanky. Hry s vodou – nalévání do kelímku, jako když Jiřík naléval králi víno, kresba vodou,..Nácvik písniček a básniček – Rybička maličká, Polámal se mraveneček,..

Nácvik a příprava na besídku. Rozloučení s předškoláky na MÚ. Návštěva dětí v 1. třídě základní školy.

Komunitní kruh – jak mluví zvířata a hmyz (využití v logopedických chvilkách), jaká zvířata chodí nebo se plazí po zemi, která plavou a která létají? Jaký je život v moři? Jaká by byla tvoje tři přání?

Doporučené týdenní bloky:

O Zlatovlásce

O zlaté rybce

Tematické plánování na jeden týden:

Vycházíme vždy z toho, co děti již znají. Děti se zamyslí nad daným tématem a hovoří o něm. V dalších dnech navazujeme na to, co se děti naučily ve dnech předchozích a postupně přidáváme nové poznatky. K dětem a rozvoji jejich znalostí a dovedností přistupujeme velmi individuálně. Pokud není ve schopnostech dítěte soustředit se na danou činnost není v žádném případě dítě nuceno. Tyto děti se snažíme maximálně motivovat, vystihnout nejvhodnější chvíli a v omezeném čase jim činnost nabídnout.

Jednodenní tematické plánování činností pro děti (příklad):

Každý den začíná vzájemným přivítáním, zpravidla v komunitním kruhu. Děti se pozdraví, kamarády i pohladí. Sdělují si spontánně své zážitky a dojmy, s ohledem k rozvoji umění naslouchat druhým. Na stěně v herně je umístěn kalendář. Děti s pomocí učitelky určují den v týdnu a podle obrázků počasí. Pomocí této tabule si děti uvědomují roční období a kalendářní měsíc. Dny v týdnu pozorujeme na tabuli ve třídě. Při rozhovoru v komunitním kruhu již učitelka nastíní téma celého týdne, popř. dne (motivuje říkankou, písni, didaktickými obrázky, encyklopedií, apod.). Následuje další řízená činnost, dle přípravy učitelky. Denně je zahrnuta tělovýchovná chvíle, která je buď nabídnuta s náčiním, či motivací. Dbáme na správné držení těla, rozvoj hrubé motoriky, orientaci v prostoru, pravolevou orientaci, vnímání rytmu a spojení rytmických říkadel s pohybem (zde zároveň probíhá i rozvoj řeči). Vždy dodržujeme průběh TV – zahřátí, protažení, relaxace-uvolnění. Jednotlivě zařazujeme řízenou činnost v oblasti literární činnosti (předčtenářská příprava), hudební činnosti, pracovní činnosti, stěžejní – výtvarné činnosti. Činnosti učitelky zařazují, dle potřeb dětí a mohou se také vzájemně prolínat. Rozvoj poznání prostupuje všemi činnostmi během dne. Při činnostech děti pracují ve skupinách i individuálně a respektujeme jimi zvolené tempo, dle jejich schopností a zájmu.

6.2 Doplnkové programy

Canisterapie

Canisterapie je součástí metod, která slouží k podpoře psychosociálního zdraví lidí všech věkových kategorií, při níž se využívá přítomnosti psa. Je to způsob terapie, která využívá pozitivního působení psa na psychické zdraví člověka. Rozvíjí hrubou a jemnou motoriku, podněcuje verbální i neverbální komunikaci, rozvíjí orientaci v prostoru a čase, pomáhá při nácviku koncentrace a paměti, rozvíjí sociální citění, poznávání a složku citovou, má velký vliv na psychiku a přispívá k duševní rovnováze. Canisterapie v MŠ probíhá několikrát měsíčně ve formě skupinové i individuální činnosti dle potřeb dětí. Dětem s tělesným postižením pomáhá především k uvolňování spasmů a probíhá pomocí polohování. U autistických dětí je přínos především v sociální oblasti.

Solná jeskyně

Ozdravný relaxační pobyt v solné jeskyni je pro děti v naší MŠ již tradicí. Čisté ionizované ovzduší solné jeskyně zlepšuje celkovou kondici organismu a napomáhá při léčení řady onemocnění. Příznivě působí jako prevence na posílení zdraví člověka i jako podpůrná léčba řady dýchacích onemocnění (například záněty nosních dutin, záněty horních i dolních cest dýchacích, prevence nachlazení a chřipky, posílení imunity) a kožních onemocnění (kožní alergie, lupénka, atopický ekzém). Součástí léčebného pobytu je koloroterapie, hra barev na stropě a solných stěnách jeskyně. Působení barevného světla spolu s muzikoterapií vytváří dokonalou relaxaci. Pro děti jsou v jeskyni připraveny hračky. Děti si hrají se solnými krystaly, jejichž přesýpáním se ještě zesiluje mikroklima v solné jeskyni. Pobyt trvá 45 minut. Do jeskyně docházíme v předem dohodnutých termínech, o kterých jsou rodiče s předstihem informováni. Kontraindikací solné jeskyně jsou zvýšená činnost štítné žlázy a klaustrofobie, dočasnou kontraindikací je akutní horečnaté onemocnění.

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Cíl evaluace

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti.

RVPPV stanovuje pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku a přináší sebou i funkční hodnocení a evaluaci. Smyslem evaluace je posunout práci směrem ke zvýšené kvalitě, odstraňovat nežádoucí návyky a neefektivní způsoby práce. Techniky k získání informací jsou rozhovory, diskuse, dotazníky, porady, hospitace.

Co budeme evaluovat

Naplňování cílů a záměrů ŠVP

Propojenost a soulad s RVP PV

Podmínky školy

Způsob zpracování a realizace vzdělávací obsahu, obsahová a formální kvalita tematických celků

Činnosti, které v MŠ probíhají

Nadstandartní aktivity

Spolupráci s rodiči

Evaluace a autoevaluace vychází z (metody a postupy):

Pozorování a opakované pozorování dětí (sledování a hodnocení jednotlivých pokroků)

Pozorování herních aktivit dítěte

Rozhovorů s dětmi a s rodiči

Hospitační činnosti ředitelky

Anket, dotazníků

EVALUAČNÍ PROCES

Evaluační proces probíhá ve třech liniích:

Evaluace na úrovni školy prováděné ve spolupráci s ředitelkou ZŠ a MŠ

Evaluace na úrovni třídy MŠ

Evaluace ve vztahu učitelka – dítě

Evaluace na úrovni školy prováděné ve spolupráci s ředitelkou ZŠ a MŠ

Hodnocení a kontrolní činnost je zaměřena na sledování:

Naplňování cílů ŠVP „Pohádkou poznáváme svět“ – 1x ročně

Dodržování psychohygienických podmínek a pedagogických zásad – průběžně

Sledování vztahu na přístupu učitelek k dětem, laskavost, cit, oslovování dětí, individuální přístup, respekt, rozvíjení osobnosti dítěte vzhledem k jeho možnostem – průběžně

Sledovat vztah dětí k učitelkám a důvěru k nim – průběžně

Sledovat profesionální vystupování učitelek směrem k rodičům dětí, informovanost rodičů a výsledky všech forem spolupráce

Sledovat dodržování předpisů bezpečnosti práce a hygienických návyků – průběžně

Sledovat dodržování a efektivní užívání pracovní doby – 1x měsíčně

Sledovat vedení třídní dokumentace – 1x týdně

Průběžné hodnocení a kontrolní činnost směrem k provozním zaměstnancům

Plnění a dodržování pracovních povinností
Dodržování předpisů BOZP a PO
Spolupráce s učitelkami a s rodiči dětí
Dodržování a efektivní využívání pracovní doby

Nástroje:

Hospitace
Konzultace s pedagogickými pracovníci
Pedagogické porady
Provozní porady
Prohlídka prostor a vybavení školy

Evaluace na úrovni třídy MŠ

Naplnění stanovených záměrů
Vhodnost užitých metod – denně
Soulad vytvořených témat s integrovanými bloky ŠVP – po skončení daného bloku
Hodnocení plánů osobnostního rozvoje dětí – průběžně
Podmínky pro uskutečňování vzdělávání – dle potřeby
Atmosféra v mateřské škole
Uplatňování nových poznatků z DVPP

Nástroje:

Konzultace
Vzájemné hospitace učitelek
Pedagogické porady
Vzdělávání, samostudium, DVPP
Rozbory dětských prací
Rozhovory se zákonnými zástupci dětí

Evaluace ve vztahu učitelka – dítě

Hodnocení ve vztahu k dítěti – průběžně:
Adaptace dítěte v MŠ
Sledování rozvoje dítěte a jeho pokrok
Vhodnost metod a prostředků při rozvoji dítěte
Individuální záznamy o vývoji dítěte

Nástroje:

Pozorování
Rozhovory s dětmi
Rozhovory mezi učitelkami – předávání poznatků
Osobní záznamové archy
Rozbory dětských prací
Rozhovory s rodiči
Pedagogické porady

Vyhodnocování naplňování cílů a úkolů třídního kurikula bude probíhat po ukončení každé plánované etapy (tématu), přičemž délku jednotlivých etap třídního kurikula určují jejich tvůrci. Úkolem bude zjistit, nakolik zvolené činnosti vedou k naplňování dílčích vzdělávacích cílů a zda ve svém důsledku skutečně směřují ke kompetencím, které byly v kurikulu vytýčeny.

Výstupní záznamy o dětech budou vedeny písemnou formou a budou obsahovat tyto náležitosti: projevy chování dětí a úroveň jejich vědomostí s ohledem na možnosti dítěte. Vyhodnocování provádí obě učitelky průběžně při realizaci – sledují projevy chování, výpovědi a výtvary dětí. Po ukončení každé plánované etapy vyhodnocují pomocí ukazatelů z ročního plánu, zda došlo k naplňování dílčích cílů vzdělávání. Přijímají podněty a hodnocení rodičů, od ostatních pracovníků mateřské školy.

Kontrolní a hospitační činnost:

Bude zaměřena jak na práci učitelek, tak na dosaženou úroveň	
Hospitace	dle potřeby
Hodnocení ŠVP – cílů, podmínek apod.	1 x ročně
Rodičovské schůzky	1 x ročně
Dotazník pro rodiče	vstupní a 1x za pololetí
Hodnocení individuálních výsledků dětí	4x ročně
Individuální rozhovory s rodiči	dle potřeby
Průběžné předávání informací mezi učitelkami	denně
Spolupráce s veřejností	dle potřeby
Inspekce a kontroly	dle potřeby

Bc. Lenka Vítů
vedoucí učitelka

Mgr. Radka Klímová
ředitelka